

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m. birželio 28 d. Nr. XIV-1196
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksą ir jį išdėstyti taip:

„PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
2002 m. birželio 27 d.
įstatymu Nr. IX-994
(2022 m. birželio 28 d.
įstatymo Nr. XIV-1196
redakcija)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUSMIŲ VYKDYMO
KODEKSAS**

**I DALIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

I SKYRIUS

**BAUSMIŲ VYKDYMĄ REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI, BAUSMIŲ
VYKDYMO PRINCIPAI, NUTEISTŲJŲ TEISINĖ PADĖTIS**

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso paskirtis

1. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas nustato bausmių vykdymo ir atlikimo tvarką, sąlygas ir principus.
2. Šio kodekso paskirtis – nustatyti tokią bausmių vykdymo tvarką, kad atlikę bausmę nuteistieji savo gyvenimo tikslų siektų teisėtais būdais ir priemonėmis.
3. Šiuo kodeksu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio kodekso priede.

2 straipsnis. Teisės aktai bausmių vykdymo klausimais

1. Šiame kodekse numatytais atvejais valstybės institucijos priima bausmių vykdymą reglamentuojančius teisės aktus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose teisės aktuose nustatoma šiame kodekse ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytų nuteistųjų teisių ir laisvių apribojimo bei pareigų realizavimo tvarka.

3 straipsnis. Bausmių vykdymą reglamentuojančių teisės aktų taikymas

1. Bausmės vykdomos vadovaujantis jų vykdymo metu galiojančiais teisės aktais.

2. Šio kodekso ir kitų bausmių vykdymą reglamentuojančių įstatymų kolizijos atveju taikomos šio kodekso nuostatos. Bausmių vykdymą reglamentuojančių įstatymų kolizijos atveju taikomas švelnesnę nuteistojo teisinę padėtį nustatantis įstatymas.

3. Jeigu yra šio kodekso ir kitų bausmių vykdymą reglamentuojančių įstatymų spragų, bausmių vykdymo sistemos pareigūnai ir antstoliai privalo veikti pagal šiame kodekse nustatytus bausmių vykdymo principus.

4. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis nustato kitokias taisykles, negu išdėstytos šiame kodekse, taikomos tarptautinės sutarties taisyklės.

4 straipsnis. Bausmių vykdymo principai

1. Bausmių vykdymas grindžiamas šiais principais:

1) teisėtumo. Šio principo esmė ta, kad bausmės vykdymo pagrindas yra tik įsiteisėjęs apkaltinamasis Lietuvos Respublikos teismo nuosprendis arba Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 315 straipsnyje nustatytu atveju – neįsiteisėjęs apkaltinamasis Lietuvos Respublikos teismo nuosprendis, o Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais bausmės vykdymo pagrindas yra užsienio valstybės teismo arba tarptautinės teisminės institucijos įsiteisėjęs apkaltinamasis nuosprendis (sprendimas);

2) nuteistųjų lygybės taikant bausmių vykdymo įstatymus. Šio principo esmė ta, kad taikant bausmių vykdymo įstatymus visi nuteistieji yra lygūs, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos ir kitų aplinkybių;

3) konfidencialumo. Šio principo esmė ta, kad draudžiama, išskyrus 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kituose asmens duomenų apsaugos sritį reglamentuojančiuose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytus atvejus, filmuoti ar fotografuoti nuteistuosius, teikti jų asmens ir su bausmės vykdymu susijusius duomenis kitiems asmenims be išankstinio nuteistojo sutikimo;

4) bausmių vykdymo individualizavimo. Šio principo esmė ta, kad vykdant bausmes turi būti atsižvelgiama į nuteistojo asmenybę, elgesį bausmės atlikimo metu. Vykdant bausmę, taip pat turi būti atsižvelgiama į nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo rezultatus ir kitas šio asmens resocializacijai svarbias aplinkybes;

5) humanizmo. Šio principo esmė ta, kad vykdant bausmes taikomos priemonės neturi apriboti nuteistojo teisių ir laisvių, jei tai nėra pagrįsta ir būtina; be to, bausmės vykdymu nesiekama žmogaus kankinti, žiauriai su juo elgtis arba žeminti jo orumą, o medicinos, biologiniai ir kitokie mokslo bandymai su nuteistaisiais draudžiami, net jei patys nuteistieji sutiktų, kad jie būtų atliekami;

6) teisingo ir progresyvaus bausmių atlikimo. Šio principo esmė ta, kad nuteistojo teisinė padėtis, atsižvelgiant į jo nusikalstamo elgesio riziką ir elgesį bausmės atlikimo metu (nustatytų pareigų atlikimą ir draudimų laikymąsi, reagavimą į resocializacijos priemones), Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso, Baudžiamojo proceso kodekso ir šio kodekso nustatyta tvarka gali būti švelninama arba griežtinama;

7) normalizavimo. Šio principo esmė ta, kad reikia siekti sukurti laisvės atėmimo bausmės atlikimo aplinką, padedančią nuteistajam geriau adaptuotis bausmės atlikimo vietoje ir, kiek tai yra įmanoma, atitinkančią įprasto gyvenimo laisvėje sąlygas;

8) atvirumo. Šio principo esmė ta, kad turi būti skatinamas valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, asociacijų, valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų, kitų juridinių asmenų ar jų padalinių (toliau kartu – įstaigos ir organizacijos) bei patikimų savanorių įsitraukimas į bausmių vykdymo veiklą, užmezgami bendradarbiavimo ryšiai, kuriais siekiama sklandžios nuteistųjų integracijos į visuomenę.

2. Vykdant bausmes taip pat vadovaujamosi Lietuvos Respublikos probacijos įstatyme nustatytais principais.

5 straipsnis. Nuteistųjų teisinė padėtis

1. Bausmes atliekantys nuteistieji, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai, turi visas Lietuvos Respublikos piliečiams Lietuvos Respublikos įstatymų, Europos Sąjungos teisės aktų ir tarptautinių sutarčių nustatytas teises, laisves ir pareigas su Lietuvos Respublikos įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose, tarptautinėse sutartyse, teismo nuosprendžiuose ar nutartyse nustatytais apribojimais.

2. Bausmes atliekančių nuteistųjų, kurie yra užsieniečiai, teisinę padėtį nustato Lietuvos Respublikos įstatymai ir tarptautinės sutartys, reglamentuojančios šių asmenų teises, laisves ir pareigas jiems esant Lietuvos Respublikoje, taip pat teismo nuosprendžiai ar nutartys.

II DALIS

NUTEISTŲJŲ TURTINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

II SKYRIUS

BAUDOS BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

6 straipsnis. Baudos baudmės vykdymo būdai

1. Baudos baudmė vykdoma savanoriškai arba priverstinai.
2. Nuosprendį paskelbęs teismas išaiškina nuteistajam, kad jis privalo sumokėti baudą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ar per kitą teismo nustatytą laikotarpį.
3. Jeigu bauda paskirta juridiniam asmeniui, nuosprendį priėmęs teismas išaiškina juridinio asmens valdymo organui ar įgaliotam asmeniui, kad juridinis asmuo privalo pervesti baudą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ar per kitą teismo nustatytą laikotarpį.
4. Teismas privalo pasirašytinai įspėti nuteistąjį arba juridinio asmens valdymo organą ar įgaliotą asmenį, kad nustatytu laiku nesumokėta arba nepervesta bauda bus išieškota priverstinai.

7 straipsnis. Savanoriškas baudos baudmės vykdymas

1. Sumokėjęs baudą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, nuteistasis pateikia nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojui banko kvitą.
2. Pervedęs baudą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, juridinis asmuo tai patvirtinančius dokumentus pateikia nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojui.
3. Nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojas, patikrinęs baudos sumokėjimo faktą, banko kvitą arba juridinio asmens pateiktus dokumentus prideda prie baudžiamosios bylos ir apie nuosprendžio įvykdymą praneša nuosprendį priėmusiam teismui.

8 straipsnis. Priverstinis baudos išieškojimas

1. Jeigu nuteistasis nesumokėjo, o juridinis asmuo nustatytu laiku nepervedė baudos, ši baudmė pagal nuosprendį priėmusio teismo išduotą vykdomąjį raštą vykdoma priverstinai.

2. Baudos bausmę priverstinai vykdo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra nuteistojo gyvenamoji, darbo ar turto buvimo arba kitos bausmės atlikimo vieta.

3. Juridiniam asmeniui paskirtą baudos bausmę priverstinai vykdo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra juridinio asmens buveinė ar jo turto buvimo vieta.

4. Antstolis, pradėdamas priverstinį baudos išieškojimą, iš karto, neįteikęs raginimo, taiko priverstinio vykdymo priemones. Priverstinio baudos išieškojimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse.

III SKYRIUS

JURIDINIO ASMENS VEIKLOS APRIBOJIMO IR JURIDINIO ASMENS LIKVIDAVIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

9 straipsnis. Nuosprendžio, kuriuo paskirtas juridinio asmens veiklos apribojimas ar juridinio asmens likvidavimas, pateikimas vykdyti

Teismas, priėmęs nuosprendį apriboti juridinio asmens veiklą arba likviduoti juridinį asmenį, įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašą išsiunčia antstoliui, kurio veiklos teritorijoje yra juridinio asmens buveinė, vykdyti ir apie tai praneša Juridinių asmenų registro tvarkytojui. Juridinių asmenų registro tvarkytojas šią informaciją įtraukia į šį registrą.

10 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo bausmės vykdymas

1. Antstolis per septynias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui raginimą įvykdyti nuosprendį gera valia. Raginime nurodoma, kokia juridinio asmens veikla turi būti nutraukta arba koks juridinio asmens padalinys turi būti uždarytas, ir nustatomas terminas, per kurį juridinis asmuo privalo tai padaryti.

2. Juridinis asmuo, atlikęs raginime nurodytus veiksmus, apie tai raštu praneša antstoliui. Antstolis, patikrinęs juridinio asmens atliktus veiksmus, privalo surašyti nuosprendžio vykdymo aktą. Šio akto formą nustato teisingumo ministras.

3. Jeigu juridinis asmuo dėl objektyvių priežasčių negali per nustatytą terminą atlikti raginime nurodytų veiksmų, antstolis turi teisę juridinio asmens motyvuotu prašymu nustatytą terminą pratęsti. Patvarkymas nepratęsti raginime nustatyto termino gali būti skundžiamas antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Jeigu juridinis asmuo per nustatytą terminą neįvykdo raginime nurodytų veiksmų, antstolis arba jo paskirtas asmuo atlieka nuosprendžiui įvykdyti būtinus veiksmus.

5. Antstolis visą bausmės vykdymo laikotarpį pats arba per paskirtą asmenį kontroliuoja, kaip juridinis asmuo laikosi nuosprendyje nustatytų juridinio asmens veiklos apribojimų.

11 straipsnis. Juridinio asmens likvidavimo baudmės vykdymas

1. Antstolis per septynias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui raginimą per nuosprendyje nustatytą terminą nutraukti visą ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą ir uždaryti visus juridinio asmens padalinius, taip pat atlikti kitas likvidavimo procedūras ir juridinį asmenį išregistruoti iš Juridinių asmenų registro. Raginime taip pat yra nurodomas terminas, per kurį turi būti paskirtas juridinio asmens likvidatorius ir parengtas, jei taip nusprendžia antstolis, juridinio asmens likvidavimo vykdymo planas.

2. Jeigu juridinio asmens organas per nustatytą terminą likvidatoriaus nepaskiria, juo ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų antstolio patvarkymu skiriamas antstolis arba kitas likvidatoriui keliamus reikalavimus atitinkantis asmuo.

3. Juridinio asmens likvidavimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose juridinių asmenų likvidavimo procedūras. Apie juridinio asmens likvidavimą pagal teismo nuosprendį likvidatorius paskelbia viešai vieną kartą ir praneša raštu visiems kreditoriams.

4. Jeigu juridinio asmens organas arba likvidatorius dėl objektyvių priežasčių negali per nuosprendyje nustatytą terminą juridinio asmens likviduoti, antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismas, gavęs juridinio asmens arba likvidatoriaus motyvuotą prašymą ir antstolio išvadą, turi teisę nustatytą juridinio asmens likvidavimo terminą pratęsti.

12 straipsnis. Specialiosios antstolio teisės vykdant juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmes

Vykdydamas juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmes, antstolis turi šias specialiąsias teises:

- 1) paskirti arba pakeisti už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą arba kontrolę atsakingą asmenį;
- 2) paskirti arba pakeisti juridinio asmens likvidatorių;
- 3) gauti už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą atsakingo asmens ir (ar) likvidatoriaus atliktų juridinio asmens veiklos apribojimo arba likvidavimo veiksmų rašytinę ataskaitą. Ši ataskaita turi būti pateikta per penkias darbo dienas nuo antstolio reikalavimo gavimo dienos;
- 4) įpareigoti juridinį asmenį, juridinio asmens likvidatorių ar už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą atsakingą asmenį per antstolio nustatytą terminą parengti ir pateikti preliminarų juridinio asmens veiklos apribojimo arba likvidavimo vykdymo planą;
- 5) tikrinti, kaip vykdoma juridinio asmens veiklos apribojimo ar likvidavimo baudmė.

13 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo veiksmų pabaiga

Kai juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo bausmė įvykdoma, antstolis apie tai praneša nuosprendį priėmusiam teismui.

III DALIS

**NUTEISTŲJŲ ASMENINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA
IR SĄLYGOS**

IV SKYRIUS

VIEŠŲJŲ DARBŲ BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

14 straipsnis. Viešųjų darbų bausmės vykdymo pradžia ir vieta

1. Nuosprendis, kuriuo paskirta viešųjų darbų bausmė, pradedamas vykdyti nuo jo nuorašo gavimo Lietuvos probacijos tarnyboje (toliau – Probacijos tarnyba) dienos.

2. Viešųjų darbų atlikimo vietą ir darbą parenka Probacijos tarnyba pagal sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kitų įstaigų ir organizacijų (toliau – darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė) paraiškas. Darbas parenkamas atsižvelgiant, kiek tai yra įmanoma, į nuteistojo specialybę ar profesiją, gyvenamąją vietą ir jo paties pageidavimą.

15 straipsnis. Viešųjų darbų bausmės atlikimo sąlygos

1. Nuteistieji, kuriems paskirta viešųjų darbų bausmė, privalo per teismo paskirtą laiką neatlygintinai dirbti teismo nustatytą valandų skaičių per mėnesį visuomenės labui.

2. Viešuosius darbus atliekantiems nuteistiesiems netaikomas Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ir kiti darbo santykius reglamentuojantys įstatymai. Viešuosius darbus dirbantys nuteistieji gali savo noru apsidrausti sveikatą Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo ir kitų sveikatos draudimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kitos įstaigos ir organizacijos, kuriose atliekami viešieji darbai, turi nuteistiesiems užtikrinti saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, atitinkančias darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Nuteistieji, prieš pradėdami atlikti viešuosius darbus, instruktuojami, kaip saugiai juos atlikti, ir, jei reikia, nemokamai aprūpinami asmeninėmis saugos priemonėmis.

16 straipsnis. Viešųjų darbų bausmės atlikimo laikas

1. Viešųjų darbų bausmės atlikimo laikas skaičiuojamas mėnesiais.
2. Nuteistojo išdirbtų valandų skaičius per mėnesį turi būti ne mažesnis už teismo paskirtą bausmės laiką. Jeigu nuteistasis dėl ligos ar kitų pateisinamų priežasčių nustatyto darbo valandų skaičiaus neišdirbo, teismas Probacijos tarnybos teikimu gali pratęsti viešųjų darbų laiką tol, kol nuteistasis išdirbs paskirtas valandas.
3. Į viešųjų darbų bausmės atlikimo laiką įskaitomas šios bausmės atlikimo metu paskirto sulaikymo ir kardomosios priemonės – suėmimo laikas, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta (neteisėta).

17 straipsnis. Probacijos tarnybos teisės ir pareigos vykdant viešųjų darbų bausmę

1. Vykdydama viešųjų darbų bausmę, Probacijos tarnyba turi teisę:
 - 1) kviesti nuteistuosius atvykti į Probacijos tarnybą;
 - 2) neatlygintinai gauti iš kitų įstaigų ir organizacijų valstybės informacinių išteklių duomenis ir dokumentus bei kitą informaciją, reikalingus viešųjų darbų bausmei įvykdyti, arba susipažinti su šia informacija;
 - 3) tvarkyti nuteistųjų asmens duomenis;
 - 4) sudaryti ir nutraukti sutartis su darbdaviais, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė;
 - 5) lankytis viešųjų darbų atlikimo vietose.
2. Probacijos tarnyba gali turėti ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų teisių.
3. Vykdydama viešųjų darbų bausmę, Probacijos tarnyba privalo:
 - 1) motyvuoti ir skatinti nuteistuosius atlikti viešuosius darbus;
 - 2) bendradarbiauti su darbdaviais, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė;
 - 3) tikrinti, kaip nuteistieji atlieka viešuosius darbus ir kaip darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, atlieka šiame kodekse nustatytas pareigas;
 - 4) Baudžiamajame kodekse ir šiame kodekse numatytais atvejais pateikti teikimą teismui dėl nuteistųjų viešųjų darbų bausme atleidimo nuo bausmės arba šios bausmės pakeitimo kita bausme, viešųjų darbų laiko pratęsimo;
 - 5) teikti informaciją nuteistiesiems apie bausmės vykdymo tvarką ir sąlygas, jų teises ir pareigas;
 - 6) užtikrinti informacijos apie nuteistuosius konfidencialumą;
 - 7) atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas pareigas.

18 straipsnis. Darbdavių, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, pareigos

Darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, privalo:

- 1) kontroliuoti nuteistųjų elgesį darbo metu;
- 2) pranešti Probacijos tarnybai apie nuteistųjų vengimą atlikti bausmę, laikinąjį nedarbingumą, sužalojimą ir mirtį, taip pat kitas svarbias aplinkybes;
- 3) tvarkyti nuteistųjų darbo laiko apskaitą ir šiuos duomenis kartą per mėnesį pateikti Probacijos tarnybai;
- 4) atlikti kitas šiame kodekse, Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir su Probacijos tarnyba sudarytose sutartyse nustatytas pareigas.

IV DALIS

BAUSMIŲ, KURIOMIS APRIBOJAMA NUTEISTŲJŲ LAISVĖ, VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

V SKYRIUS

LAISVĖS APRIBOJIMO BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

19 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmės vykdymo pradžia

Nuosprendis, kuriuo paskirta laisvės apribojimo bausmė, pradedamas vykdyti nuo įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašo gavimo Probacijos tarnyboje dienos.

20 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė, pareigos ir jiems taikomi draudimai

1. Nuteistieji, kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė, privalo:
 - 1) atvykti į Probacijos tarnybą per tris darbo dienas nuo teismo nuosprendžio (nutarties), kuriuo paskirta laisvės apribojimo bausmė, įsiteisėjimo arba Probacijos tarnybos šaukimo gavimo dienos;
 - 2) laikytis nustatytų draudimų, vykdyti paskirtas baudžiamojo poveikio priemones arba auklėjamojo poveikio priemones ir (ar) įpareigojimus, informuoti Probacijos tarnybą apie jų vykdymą ir (ar) pateikti tai patvirtinančius dokumentus;
 - 3) pranešti Probacijos tarnybai apie savo gyvenamąją, darbo ar mokymosi vietą, išvykimą už gyvenamosios vietos miesto (rajono) ribų;
 - 4) intensyvios priežiūros metu dėvėti elektroninio stebėjimo įtaisą ir laikytis intensyvios priežiūros sąlygų, pranešti Probacijos tarnybai apie šio įtaiso praradimą ar pastebėtą gedimą.

2. Nuteistiesiems, kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė ir vykdoma intensyvi priežiūra, draudžiama nusiimti, gadinti ar sunaikinti elektroninio stebėjimo įtaisą.

21 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmės atlikimo sąlygos

1. Ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo įsiteisėjusio nuosprendžio, pagal kurį turi būti vykdoma nuteistojo intensyvi priežiūra, nuorašo gavimo Probacijos tarnyboje dienos nuteistajam uždedamas elektroninio stebėjimo įtaisas ir prireikus teismo nustatytoje jo buvimo vietoje sumontuojama elektroninio stebėjimo įranga, o nuteistasis pasirašytinai supažindinamas su elektroninio stebėjimo įtaiso naudojimo instrukcija. Kai nuteistasis yra nepilnametis, su šia instrukcija pasirašytinai supažindinamas ir jo atstovas pagal įstatymą.

2. Intensyvios priežiūros metu elektroninio stebėjimo įtaisas nuteistajam gali būti nuimamas šiais atvejais:

1) elektroninio stebėjimo įtaisas trukdo nuteistajam teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

2) dėl dėvimo elektroninio stebėjimo įtaiso gedimo būtina jį pakeisti kitu;

3) nuteistajam taikoma kardomoji priemonė – suėmimas.

3. Elektroninio stebėjimo įtaisas nuteistajam nuimamas paskutinę intensyvios priežiūros vykdymo dieną.

4. Kai nuteistasis yra teismo įpareigotas dalyvauti elgesio pataisos programoje, šią programą jam parenka Probacijos tarnyba. Nuteistasis gali dalyvauti Probacijos tarnybos arba kitos įstaigos, organizacijos ar kitų asmenų įgyvendinamose elgesio pataisos programose. Už dalyvavimą kitų įstaigų, organizacijų ar kitų asmenų įgyvendinamose elgesio pataisos programose susimoka pats nuteistasis.

5. Kai nuteistasis yra teismo įpareigotas neatlygintinai išdirbti iki 200 valandų sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigose ar nevalstybinėse organizacijose, kurios rūpinasi senyvo amžiaus asmenimis, neįgaliaisiais ar kitais pagalbos reikalingais žmonėmis (toliau – darbdaviai, pas kuriuos atliekami nemokami darbai), vykdant šį įpareigojimą, taikomos šio kodekso 14 straipsnio 2 dalies, 15 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 18 straipsnio nuostatos.

6. Jeigu teismas paskyrė baudžiamajame įstatyme nenumatytų draudimų ir įpareigojimų, jų vykdymo tvarką nustato Probacijos tarnyba, atsižvelgdama, kiek tai yra įmanoma, į nuteistojo nuomonę. Nuteistasis turi teisę tokių draudimų ar įpareigojimų vykdymo tvarką apskusti nuosprendį priėmusiam teismui. Šio teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

7. Nuteistojo atsisakymas arba nesutikimas, kad jam paskirtų draudimų laikymasis ir (ar) įpareigojimų vykdymas būtų kontroliuojamas elektroninio stebėjimo ir specialiosiomis

techninėmis priemonėmis, taip pat šių priemonių tyčinis sugadinimas prilygsta vengimui atlikti paskirtą laisvės apribojimo bausmę.

8. Į laisvės apribojimo bausmės atlikimo laiką įskaitomas šios bausmės atlikimo metu paskirtų sulaikymo ir kardomosios priemonės – suėmimo laikas, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas ar baudžiamoji byla buvo nutraukti, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta (neteisėta).

22 straipsnis. Probacijos tarnybos teisės ir pareigos vykdant laisvės apribojimo bausmę

1. Vykdydama laisvės apribojimo bausmę, Probacijos tarnyba, be šio kodekso 17 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytų teisių, taip pat turi teisę:

- 1) lankytis nuteistųjų gyvenamosiose vietose, nemokamų darbų atlikimo vietose;
- 2) nuteistiesiems teismo paskirtų baudžiamojo poveikio priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonių, įpareigojimų vykdymą ir draudimų laikymąsi kontroliuoti elektroninio stebėjimo ir specialiosiomis techninėmis priemonėmis;
- 3) sudaryti ir nutraukti sutartis su darbdaviais, pas kuriuos atliekami nemokami darbai, įstaigomis ir organizacijomis ar patikimais savanoriais, kurie įgyvendina elgesio pataisos programas;
- 4) vykdyti nuteistiesiems, kurie įpareigoti dalyvauti elgesio pataisos programoje, Probacijos tarnybos direktoriaus ir (ar) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus aprobuotas elgesio pataisos programas.

2. Vykdydama laisvės apribojimo bausmę, Probacijos tarnyba privalo:

- 1) tikrinti, kaip nuteistieji vykdo paskirtas baudžiamojo poveikio priemones arba auklėjamojo poveikio priemones, įpareigojimus, laikosi intensyvios priežiūros sąlygų ir nustatytų draudimų;
- 2) tikrinti, kaip darbdaviai, pas kuriuos atliekami nemokami darbai, atlieka šiame kodekse nustatytas pareigas;
- 3) Baudžiamajame kodekse nustatytais atvejais pateikti teikimą teismui dėl laisvės apribojimo bausmės atlikimo sąlygų pakeitimo ar šios bausmės pakeitimo kita bausme;
- 4) atlikti šio kodekso 17 straipsnio 3 dalies 5 ir 6 punktuose ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytas pareigas.

3. Elektroninio stebėjimo priemonių naudojimo ir nuteistųjų stebėjimo šiomis priemonėmis tvarką, taip pat specialiųjų techninių priemonių naudojimo tvarką nustato teisingumo ministras.

V DALIS**BAUSMIŲ, KURIOMIS ATIMAMA NUTEISTŲJŲ LAISVĖ, VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS****VI SKYRIUS****AREŠTO BAUSMĖS ATLIKIMO VIETA, JOS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS****23 straipsnis. Konkrečios arešto bausmės atlikimo vietos parinkimas**

1. Konkrečią arešto bausmės atlikimo vietą nuteistajam, atsižvelgdama į šio kodekso 30 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus, parenka laisvės atėmimo vietų įstaiga.

2. Visa arešto bausmė atliekama vienoje bausmės atlikimo vietoje. Perkelti nuteistąjį atlikti arešto bausmės iš vienos šios bausmės atlikimo vietos į kitą leidžiama dėl ligos arba išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje bausmės atlikimo vietoje. Konkrečios arešto bausmės atlikimo vietos parinkimo ir nuteistųjų arešto bausmės perkėlimo iš vienos bausmės atlikimo vietos į kitą tvarką nustato teisingumo ministras.

24 straipsnis. Nuteistųjų areštu konvojavimas ir savarankiškas atvykimas į bausmės atlikimo vietą

1. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, kai vykdomas suėmimas, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytą atvejį, ne vėliau kaip per tris paras nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos konvojuojami į šio kodekso 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka parinktą arešto bausmės atlikimo vietą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus nuteistuosius į arešto bausmės atlikimo vietą konvojuoja konvojavimo teisę turinčios institucijos.

3. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, kai suėmimas nevykdomas, teisingumo ministro nustatyta tvarka ne vėliau kaip per septynias dienas nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos privalo atvykti atlikti arešto bausmės į jiems parinktą šios bausmės atlikimo vietą.

4. Nuteistasis, dėl ligos ar kitų objektyvių priežasčių negalintis nustatytu laiku atvykti į bausmės atlikimo vietą, privalo iki šio straipsnio 3 dalyje nustatyto termino pabaigos apie tai pranešti laisvės atėmimo vietų įstaigai ir susiderinti su ja atvykimo atlikti arešto bausmės datą.

5. Nuteistųjų, kurie neatvyko atlikti arešto bausmės ir nenurodė laisvės atėmimo vietų įstaigai neatvykimo priežasčių, paiešką atlieka policija.

6. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus nuteistuosius, kurių nereikia konvojuoti, įsiteisėjus nuosprendžiui, laisvės atėmimo vietų įstaiga nedelsdama perkelia į arešto bausmės atlikimo vietą.

25 straipsnis. Nuteistųjų areštu priėmimas bausmės atlikimo vietoje. Saugumo valdymas arešto bausmės atlikimo vietose

1. Atvykę atlikti arešto bausmės nuteistieji ne vėliau kaip kitą dieną pasirašytinai supažindinami su šios bausmės atlikimo tvarka, jų teisėmis, pareigomis ir draudimais bei nuteistųjų areštu dienotvarkė. Šią informaciją laisvės atėmimo vietų įstaiga pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta. Teisingumo ministro nustatyta tvarka bausmės atlikimo vietose turi būti skelbiamos nuteistųjų areštu teisės, pareigos, jiems taikomi draudimai ir kita su arešto bausmės vykdymu susijusi aktuali informacija, taip pat nuteistųjų areštu dienotvarkė. Bausmės atlikimo vietoje areštą atliekantiems nuteistiesiems leidžiamų turėti asmeninių daiktų sąrašą, kiekį ir bendrą masę nustato teisingumo ministras.

2. Į bausmės atlikimo vietą atvykusiems nuteistiesiems areštu daroma jų asmens krata, turimi jų daiktai patikrinami. Daryti asmens kratą ir ją atliekant dalyvauti gali tik tos pačios lyties pareigūnai.

3. Pas nuteistuosius areštu rasti daiktai, nenurodyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytame sąraše, ar leidžiamų turėti daiktų kiekį arba bendrą leidžiamų turėti daiktų masę viršijantys daiktai teisingumo ministro nustatyta tvarka saugomi arba sunaikinami, o rasti pinigai ir lėšos, gautos teisės aktų nustatyta tvarka realizavus rastus vertingus daiktus, motyvuotu laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nutarimu perduodami į fondą, skirtą nuteistųjų socialinei paramai (toliau – fondas).

4. Bausmių vykdymo sistemos pareigūnai, laisvės atėmimo vietų įstaigos karjeros valstybės tarnautojai ir kiti darbuotojai, palaikydami profesionaliai pozityvius santykius su nuteistaisiais ir stengdamiesi šiuos individualiai pažinti bei suprasti, užima nuteistuosius prasminga veikla, vertina galimą riziką, ją valdo ir taip užtikrina saugią aplinką sau ir nuteistiesiems (toliau – dinaminis saugumas). Dinaminio saugumo užtikrinimo tvarką nustato teisingumo ministras.

5. Nuteistieji areštu laikomi rakinamose gyvenamosiose patalpose. Nuteistųjų užrakinimo gyvenamosiose patalpose tvarką nustato teisingumo ministras.

6. Arešto bausmės vykdymo metu taikomos šio kodekso 73 straipsnio 2, 4, 5 ir 6 dalių, 75 ir 76 straipsnių nuostatos.

26 straipsnis. Nuteistųjų areštu laikymas atskirai

1. Vieni nuo kitų atskirai laikomi šie arešto bausmę atliekantys nuteistieji:

- 1) vyrai – atskirai nuo moterų;
- 2) nepilnamečiai – atskirai nuo pilnamečių;

3) nuteistieji areštu – atskirai nuo terminuoto laisvės atėmimo bausmę ar laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų;

4) buvę ir esami valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų pareigūnai, pirmąjį kartą atliekantys arešto bausmę, – atskirai nuo kitų nuteistųjų areštu.

2. Teisingumo ministro nustatyta tvarka izoliuoti vieni nuo kitų gali būti laikomi ir kiti šio straipsnio 1 dalyje nenurodyti nuteistieji.

27 straipsnis. Nuteistųjų areštu teisės ir pareigos

1. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji turi šiame straipsnyje ir šio kodekso 42, 45, 47 ir 49 straipsniuose nustatytas teises, o jiems priskirtos pareigos ir taikomi apribojimai nustatyti šio kodekso 50 straipsnyje.

2. Nuteistieji areštu turi teisę tris kartus per savaitę paskambinti ir gauti vieną pasimatymą per trisdešimt parų. Nuteistųjų areštu pasimatymai vyksta tik prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams: su sutuoktiniu arba sugyventiniu ir artimaisiais giminaičiais (toliau kartu – artimieji) – kontaktiniu būdu (pasimatymo trukmė – iki trijų valandų), o su kitais asmenimis – tik nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu (pasimatymo trukmė – iki dviejų valandų). Jeigu per pasimatymą pažeidžiama jo tvarka, jis nedelsiant nutraukiamas. Jeigu pakartotinai pažeidžiama kontaktiniu būdu vykstančio pasimatymo tvarka, kiti nuteistojo areštu pasimatymai vyksta tik nekontaktiniu būdu. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę leisti nuteistiesiems papildomai paskambinti ir suteikti papildomų pasimatymų socialiniams ryšiams palaikyti. Jeigu nuteistasis serga sunkia jo gyvybei gresiančia liga, patvirtinta gydytojų išvada, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo leisti nuteistąjį aplankyti jo artimiesiems. Toks aplankymas neįskaitomas į pasimatymų skaičių. Skambinimo, pasimatymų ir sergančių nuteistųjų areštu lankymo tvarką nustato teisingumo ministras.

3. Nuteistieji areštu turi teisę kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijas ir tarptautines organizacijas, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje bausmės atliekančių nuteistųjų pareiškimus yra pripažinusi Lietuvos Respublika, su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais. Pageidaujančius įgyvendinti šią teisę nuteistuosius areštu laisvės atėmimo vietų įstaiga iš šios įstaigos lėšų aprūpina vokais, pašto ženklais, rašymo priemonėmis ir popieriumi arba sudaro sąlygas į šioje dalyje nurodytus adresatus kreiptis elektroninių ryšių priemonėmis.

4. Nuteistieji areštu turi teisę kasdien ne trumpiau kaip vieną valandą, o nepilnamečiai, neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų

poreikių lygis, nėsčios moterys ir ligoniai (pagal gydytojų išvadą) – tris valandas pasivaikščioti. Pasivaikščiojimai vyksta laikantis šio kodekso 26 ir 44 straipsniuose nustatytų reikalavimų.

28 straipsnis. Nuteistųjų areštu resocializacijos organizavimas

1. Nuteistųjų areštu resocializaciją organizuoja ir įgyvendina laisvės atėmimo vietų įstaiga, ji taip pat įtraukia į šią veiklą kitas įstaigas ir organizacijas, ir patikimus savanorius.

2. Resocializacijos metu įgyvendinamos laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus ir (ar) Probacijos tarnybos direktoriaus aprobuotos elgesio pataisos programos, taikomos nuteistųjų socialinių įgūdžių lavinimo ir pozityvaus užimtumo priemonės, teikiama pagalba nuteistiesiems areštu sprendžiant asmenines ir socialines problemas, psichologinė pagalba, taikoma individuali ar grupinė psichoterapija, taip pat kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų šiems nuteistiesiems resocializuotis.

29 straipsnis. Nuteistųjų areštu užimtumas

1. Nuteistųjų areštu (išskyrus nuteistuosius iki šešiolikos metų) bendrasis ugdymas, profesinis mokymas ir aukštojo mokslo studijos neorganizuojami. Areštą atliekančių nuteistųjų iki šešiolikos metų bendrasis ugdymas organizuojamas šio kodekso 65 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Siekiant užtikrinti pozityvų nuteistųjų areštu užimtumą, jiems sudaromos sąlygos dalyvauti laisvės atėmimo vietų įstaigos arba kitų įstaigų ir organizacijų, ir patikimų savanorių organizuojamoje kultūrinėje, švietėjiškoje, sporto ir kitoje laisvalaikio veikloje, padedančioje nuteistiesiems resocializuotis.

3. Jeigu yra galimybė, nuteistieji areštu gali, pateikę rašytinį prašymą, užsiimti darbine veikla. Nuteistųjų areštu užimtumas darbine veikla nelaikomas darbo santykiais ir darbo teisę reglamentuojantys teisės aktai jų užimtumo šia veikla nereguliuoja. Darbine veikla šiems nuteistiesiems leidžiama užsiimti tik laisvės atėmimo vietų įstaigos teritorijoje. Už darbinės veiklos rezultatus, atsižvelgdama į šios veiklos sudėtingumą, apimtį ir jai atlikti skirtą laiką, laisvės atėmimo vietų įstaiga nuteistiesiems areštu moka pinigines išmokas. Šių išmokų apskaičiavimo tvarką nustato teisingumo ministras. Darbine veikla užsiimantiems nuteistiesiems areštu piniginės išmokos mokamos iš fonde sukauptų lėšų.

VII SKYRIUS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

PIRMASIS SKIRSNIS

NUTEISTŲJŲ LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖMIS KONVOJAVIMO Į BAUSMIŲ ATLIKIMO VIETAS IR PRIĖMIMO JOSE TVARKA. NUTEISTŲJŲ PERKĖLIMO Į KITĄ BAUSMĖS ATLIKIMO VIETĄ SĄLYGOS

30 straipsnis. Nuteistųjų laisvės atėmimo bausmėmis konvojavimas į bausmių atlikimo vietas ir priėmimas jose. Konkretios bausmės atlikimo vietos, kurioje nuteistasis atliks laisvės atėmimo bausmę, parinkimas

1. Nuteistieji, kuriems iki nuosprendžio, kuriuo paskirta laisvės atėmimo bausmė, įsiteisėjimo nebuvo taikomas suėmimas, įsiteisėjus teismo nuosprendžiui, sulaikomi ir konvojuojami į laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytas bausmės atlikimo vietas.

2. Konkrečią bausmės atlikimo vietą, kurioje nuteistasis turės atlikti laisvės atėmimo bausmę, atsižvelgdama į nuteistojo keliamą pavojų, visuomenės saugumą, padarytos nusikalstamos veikos pavojingumą ir pobūdį, į nuteistojo sveikatą, psichologines savybes, amžių, darbingumą, turimą specialybę, o jei yra galimybė, – ir į nuteistojo nepilnamečio vaiko (vaikų) interesus bei nuteistojo arba kitų jo artimųjų nuolatinę gyvenamąją vietą, parenka laisvės atėmimo vietų įstaiga. Į parinktą konkrečią bausmės atlikimo vietą, jei ji nesutampa su nuteistojo laikymo vieta, nuteistasis konvojuojamas per dešimt darbo dienų nuo nuosprendžio, kuriuo jam paskirta laisvės atėmimo bausmė, įsiteisėjimo dienos, o šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju – nuo nuteistojo atvykimo į bausmės atlikimo vietą dienos.

3. Į bausmės atlikimo vietą atvykę nuteistieji ne vėliau kaip kitą dieną pasirašytinai supažindinami su bausmės atlikimo tvarka, jų teisėmis, pareigomis ir draudimais. Šią informaciją laisvės atėmimo vietų įstaiga pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta. Teisingumo ministro nustatyta tvarka bausmės atlikimo vietose turi būti skelbiamos nuteistųjų teisės, pareigos, jiems taikomi draudimai ir kita su laisvės atėmimo bausmių vykdymu susijusi aktuali informacija, taip pat nuteistųjų dienotvarkė.

4. Apie nuteistojo atvykimą į bausmės atlikimo vietą per tris darbo dienas pranešama nuosprendį priėmusiam teismui, nuteistojo sutikimu – ir jo nurodytam asmeniui.

5. Į bausmės atlikimo vietas nuteistuosius konvojuoja konvojavimo teisę turinčios institucijos.

6. Konkrečių bausmės atlikimo vietų parinkimo nuteistiesiems ir nuteistųjų priėmimo bausmės atlikimo vietose tvarką nustato teisingumo ministras.

31 straipsnis. Nuteistųjų laisvės atėmimo bausmės perkėlimas į kitą bausmės atlikimo vietą, laikinas jų išvykimas iš bausmės atlikimo vietos

1. Nuteistieji gali būti perkeliami iš vienos bausmės atlikimo vietos į kitą, jeigu to reikia, šiais atvejais:

- 1) kai yra švelninamos arba griežtinamos nuteistajam taikomos bausmės atlikimo sąlygos;
- 2) siekiant apriboti nuteistojo daromą neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems;
- 3) siekiant palengvinti nuteistojo resocializaciją;
- 4) siekiant pašalinti nuteistojo saugumui kylančias grėsmes;
- 5) vykdant nuteistojo perdavimo į užsienio valstybę, kurios pilietybę jis turi, toliau atlikti laisvės atėmimo bausmės procedūras arba kitais šiame kodekse nustatytais atvejais.

2. Nuteistųjų perkėlimo į kitas bausmės atlikimo vietas tvarką nustato teisingumo ministras.

3. Nuteistasis gali būti ne ilgiau kaip septynioms paroms laikinai perkeltas į kitą bausmės atlikimo vietą, kai jo dalyvavimas būtinas atliekant ikiteisminio tyrimo veiksmus arba nagrinėjant bylą teisme. Perkėlimas galimas tik tais atvejais, kai ikiteisminio tyrimo veiksmų neįmanoma atlikti bausmės atlikimo vietoje, kurioje nuteistasis nuolat atlieka bausmę, arba kai jo dalyvavimo negalima užtikrinti garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo ar kitomis priemonėmis ir būdais. Nuteistasis į kitą bausmės atlikimo vietą dėl dalyvavimo atliekant ikiteisminio tyrimo veiksmus laikinai perkeliamas motyvuota ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartimi ar motyvuotu prokuroro nutarimu, o dėl dalyvavimo nagrinėjant bylą teisme – motyvuota teisėjo ar teismo nutartimi. Atlikus procesinius veiksmus, nuteistasis, kiek įmanoma greičiau, grąžinamas į bausmės atlikimo vietą, iš kurios buvo laikinai perkeltas.

4. Motyvuotu ikiteisminio tyrimo pareigūno ar prokuroro sprendimu nuteistasis ne ilgiau kaip vienai dienai gali būti iš bausmės atlikimo vietos konvojuojamas į procesinių veiksmų atlikimo vietą, kai šių veiksmų neįmanoma atlikti garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo ar kitomis priemonėmis ir būdais. Atlikus procesinius veiksmus, nuteistasis tą pačią dieną grąžinamas į bausmės atlikimo vietą.

ANTRASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO VIETŲ RŪŠYS, NUTEISTŲJŲ GRUPĖS IR NUTEISTIESIEMS TAIKOMŲ BAUSMĖS ATLIKIMO SĄLYGŲ ŠVELNINIMAS ARBA GRIEŽTINIMAS

32 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietų rūšys

Nuteistieji jiems paskirtą laisvės atėmimo bausmę atlieka uždaro, pusiau atviro ir atviro tipo bausmės atlikimo vietose.

33 straipsnis. Uždaro tipo bausmės atlikimo vietose laikomi nuteistieji ir jiems taikomos bausmės atlikimo sąlygos

1. Į uždaro tipo bausmės atlikimo vietas siunčiami pilnamečiai asmenys (išskyrus ribotai pakaltinamus asmenis, nėščias moteris ir vaikų iki trejų metų turinčias motinas), kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, ir nuteistieji, kuriems yra paskirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė.

2. Uždaro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę taip pat atlieka šio kodekso 37 straipsnyje nustatyta tvarka iš pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų perkelti nuteistieji.

3. Uždaro tipo bausmės atlikimo vietose nuteistieji bausmę atlieka paprastojoje grupėje arba drausmės grupėje.

4. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) per mėnesį gauti tris pasimatymus, kurie nuteistojo pasirinkimu vyksta nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu, ir vieną pasimatymą, kuris nuteistojo pasirinkimu vyksta prižiūrint arba neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui;

2) kasdien pasivaikščioti pusantros valandos, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, nėščios moterys ir ligoniai (pagal gydytojų išvadą) – tris valandas;

3) keturis kartus per savaitę paskambinti.

5. Drausmės grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) per mėnesį gauti tris pasimatymus, kurie vyksta nuotoliniu būdu, ir vieną pasimatymą, kuris vyksta prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui;

2) kasdien pasivaikščioti po vieną valandą, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniai (pagal gydytojų išvadą) – po tris valandas;

3) keturis kartus per savaitę paskambinti.

6. Į uždaro tipo bausmės atlikimo vietas atlikti bausmės atvykę nuteistieji priskiriami paprastajai grupei. Į drausmės grupę šie nuteistieji perkeliama šio kodekso 36 straipsnyje nustatyta tvarka.

34 straipsnis. Pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose laikomi nuteistieji ir jiems taikomos bausmės atlikimo sąlygos

1. Į pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietas siunčiami šio kodekso 33 straipsnio 1 dalyje ir 35 straipsnio 1 dalyje nenurodyti nuteistieji.

2. Pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę taip pat atlieka šio kodekso 37 straipsnyje nustatyta tvarka iš uždaro ir atviro tipo bausmės atlikimo vietų perkelti nuteistieji.

3. Pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose nuteistieji bausmę atlieka paprastojoje grupėje, drausmės grupėje arba lengvojoje grupėje.

4. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) per mėnesį gauti keturis pasimatymus, iš kurių vienas vyksta neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui;

2) keturis kartus per savaitę paskambinti;

3) kasdien pasivaikščioti po tris valandas.

5. Drausmės grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) per mėnesį gauti tris pasimatymus, kurie nuteistojo pasirinkimu vyksta nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu, ir vieną pasimatymą, kuris vyksta prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui;

2) keturis kartus per savaitę paskambinti;

3) kasdien pasivaikščioti po dvi valandas, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, nėščios moterys ir ligoniai (pagal gydytojų išvadą) – po tris valandas.

6. Lengvajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) gauti neribotą pasimatymų, iš kurių du per mėnesį vyksta neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui, skaičių;

2) neribotai paskambinti;

3) kasdien pasivaikščioti po keturias valandas;

4) naudotis maisto ruošimo patalpomis.

7. Į pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietas atlikti bausmės atvykę nuteistieji priskiriami paprastajai grupei. Į lengvąją grupę arba drausmės grupę šie nuteistieji perkeliama šio kodekso 36 straipsnyje nustatyta tvarka. Nepilnamečiai nuteistieji į drausmės grupę neperkeliami.

35 straipsnis. Atviro tipo bausmės atlikimo vietose laikomi nuteistieji ir jiems taikomos bausmės atlikimo sąlygos

1. Į atviro tipo bausmės atlikimo vietas siunčiami asmenys, nuteisti už neatsargius nusikaltimus ir tyčinius nusikaltimus, už kuriuos paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija vieno metų (išskyrus asmenis, nuteistus už tyčinius nusikaltimus, padarytus laikino sulaikymo, suėmimo vykdymo, arešto arba laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu).

2. Atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę taip pat atlieka šio kodekso 37 straipsnyje nustatyta tvarka iš pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų perkelti terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji.

3. Atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji turi teisę:

1) turėti su savimi pinigų ir vertingų daiktų, be apribojimų naudotis pinigais;
2) be apribojimų pasimatyti su kitais asmenimis išvykus iš bausmės atlikimo vietos, gauti perduodamų daiktų, bausmės atlikimo vietoje turėti telefoną ir juo naudotis, taip pat naudotis interneto ryšiu;

3) nuo atsikėlimo momento iki miego laiko laisvai vaikščioti nustatytoje teritorijoje;

4) tęsti darbą, kurį Lietuvos Respublikos teritorijoje dirbo iki laisvės atėmimo bausmės atlikimo pradžios, jei nuteistojo darbo vietoje galima tinkamai užtikrinti jo elgesio kontrolę;

5) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus, iki keturiolikos valandų išvykti iš bausmės atlikimo vietos, bet tik Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu to reikalauja jų dirbamo darbo pobūdis, taip pat darbo paieškos, gydymosi, mokymosi tikslais arba jeigu, rengiantis nuteistąjį paleisti iš bausmės atlikimo vietos, jam reikia spręsti socialinės paramos gavimo, būsto paieškos, gydymo nuo priklausomybės ligų tęstinumo užtikrinimo ar naudojimosi kitomis įstaigų ir organizacijų teikiamomis paslaugomis klausimus;

6) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus, jeigu nuteistasis neturi drausminių nuobaudų arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių, kartą per savaitę iki dviejų parų ne darbo metu parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar aplankyti Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančius artimuosius;

7) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus, jeigu nuteistasis neturi drausminių nuobaudų arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių, kasmetinių atostogų metu parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar aplankyti Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančius artimuosius;

8) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus, jeigu nuteistasis neturi drausminių nuobaudų arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių, likusius tris mėnesius iki bausmės atlikimo pabaigos šią bausmę atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiuose namuose.

4. Iš bausmės atlikimo vietos išvykstantys nuteistieji kelionės išlaidas apmoka patys arba tai padaro kiti jų nurodyti asmenys. Šio straipsnio 3 dalies 3–8 punktuose nurodytais atvejais išvykę iš bausmės atlikimo vietos nuteistieji gali būti stebimi elektroninio stebėjimo priemonėmis. Nuteistųjų išvykimo iš bausmės atlikimo vietų ir jų stebėjimo elektroninio stebėjimo priemonėmis tvarką nustato teisingumo ministras.

36 straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas iš vienos grupės į kitą

1. Nuteistieji iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliami, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikę ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės paprastojoje grupėje, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė negu vieni metai, – ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės;

2) užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė negu vieni metai, – ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės laiko;

3) vykdo individualiame resocializacijos plane nurodytas priemonės;

4) neturi drausminių nuobaudų;

5) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už bausmės atlikimo metu padarytus pažeidimus;

6) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga šią riziką mažinant.

2. Nuteistieji iš lengvosios grupės grąžinami į paprastąją grupę, kai atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) nutraukė darbo santykius ir ilgiau kaip vieną mėnesį nedirba darbo, kurio vieta yra ne bausmės atlikimo vietoje, arba atsisakė užsiimti jiems pasiūlyta darbine veikla ar be pateisinamų priežasčių darbinėje veikloje nedalyvauja šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką;

2) už administracinį nusižengimą, padarytą bausmę atliekant lengvojoje grupėje, paskiriama administracinė nuobauda;

3) atliko bausmės atlikimo lengvojoje grupėje metu paskirtą šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą;

4) bausmę atliekant lengvojoje grupėje, du kartus per vienus metus skirtos drausminės nuobaudos, nenurodytos šios dalies 3 punkte;

5) nevykdo individualiame resocializacijos plane nurodytų priemonių;

6) nustatoma, kad nuteistajam bausmę atliekant lengvojoje grupėje jo nusikalstamo elgesio rizika akivaizdžiai padidėjo.

3. Nuteistieji iš paprastosios grupės į drausmės grupę perkeliami, kai atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) už administracinį nusižengimą, padarytą bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jiems paskiriama administracinė nuobauda;

2) atliko bausmės atlikimo paprastojoje grupėje metu paskirtą šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą;

3) bausmę atliekant paprastojoje grupėje, nuteistajam tris kartus per vienus metus skirtos drausminės nuobaudos, nenurodytos šios dalies 2 punkte;

4) nevykdo individualiame resocializacijos plane nurodytų priemonių;

5) nustatoma, kad bausmę atliekant paprastojoje grupėje nuteistojo nusikalstamo elgesio rizika akivaizdžiai padidėjo.

4. Nuteistieji, kurie bausmės atlikimo metu šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais iš lengvosios grupės buvo grąžinti į paprastąją grupę, į lengvąją grupę pakartotinai perkeliami, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) paprastojoje grupėje, kai buvo į ją grąžinti, atliko ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės;

2) užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius;

3) atitinka šio straipsnio 1 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytas sąlygas.

5. Nuteistieji, kurie bausmės atlikimo metu šio straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais iš paprastosios grupės buvo perkelti į drausmės grupę, į paprastąją grupę grąžinami, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) drausmės grupėje atliko ne mažiau kaip tris paskirtos bausmės mėnesius;

2) drausmės grupėje užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius mėnesius;

3) vykdo individualiame resocializacijos plane nurodytas priemones;

4) neturi drausminių nuobaudų;

5) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už bausmės atlikimo metu padarytus pažeidimus.

6. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkto, 2 dalies 1 punkto, 4 dalies ir 5 dalies 2 punkto nuostatos dėl nuteistųjų dalyvavimo darbinėje veikloje netaikomos šio kodekso 59 straipsnio 2 dalyje, 61 straipsnio 2 dalyje arba kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais į darbinę veiklą neįtraukiamiems arba nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems.

37 straipsnis. Nuteistiesiems taikomų bausmės atlikimo sąlygų keitimas

1. Uždaro tipo bausmės atlikimo vietų paprastojoje grupėje terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji perkeliami į pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų paprastąją grupę, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikę ne mažiau kaip vieną trečdalį bausmės;

- 2) vykdo individualiame resocializacijos plane nustatytas priemonės;
- 3) jų elgesys nekelia pavojaus aplinkiniams;
- 4) šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla ne mažiau kaip tris paskutinius mėnesius;
- 5) neturi drausminių nuobaudų;
- 6) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už bausmės atlikimo metu padarytus pažeidimus.

2. Uždaro tipo bausmės atlikimo vietų paprastojoje grupėje laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji perkeliami į pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų paprastąją grupę, kai atitinka visas šias sąlygas:

- 1) yra atlikę ne mažiau kaip dešimt metų bausmės;
- 2) atitinka šio straipsnio 1 dalies 2–6 punktuose nustatytas sąlygas.

3. Pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų drausmės grupėje bausmę atliekantys nuteistieji (išskyrus ribotai pakaltinamus asmenis, nėščias moteris ir vaikų iki trejų metų turinčias motinas), kurie kelia pavojų aplinkiniams arba kuriems bausmę atliekant drausmės grupėje per vienus metus tris kartus buvo skirtos drausminės ir (ar) administracinės nuobaudos, perkeliami arba grąžinami į uždaro tipo bausmės atlikimo vietą toliau atlikti bausmės paprastojoje grupėje.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyti nuteistieji pakartotinai perkeliami arba grąžinami į pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų paprastąją grupę, kai jie atlieka bausmę paprastojoje grupėje, atitinka šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytas sąlygas ir nuo jų perkėlimo arba grąžinimo į uždaro tipo bausmės atlikimo vietą dienos praėjo ne mažiau kaip dveji metai.

5. Pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų lengvojoje grupėje bausmę atliekantys nuteistieji perkeliami į atviro tipo bausmės atlikimo vietą, kai jie atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikę ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį bausmės, o nuteistieji, kuriems iš dalies atidėtas bausmės vykdymas buvo panaikintas, taip pat tie, kuriems lygtinis paleidimas iš bausmės atlikimo vietos buvo panaikintas ir jie teismo nutartimi buvo pasiūsti atlikti likusios nuosprendžiu paskirtos bausmės dalies, – atlikę ne mažiau kaip šešis mėnesius bausmės nuo teismo nutarties dėl bausmės vykdymo atidėjimo ar lygtinio paleidimo panaikinimo ir pasiuntimo į bausmės atlikimo vietą vykdymo pradžios;

2) iki galimo lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos taikymo pagal šio kodekso 82 straipsnio 1 ir 2 dalis jiems liko ne daugiau kaip dveji metai;

- 3) vykdo individualiame resocializacijos plane nustatytas priemonės;
- 4) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba bausmės atlikimo metu ji akivaizdžiai sumažėjo;
- 5) neturi drausminių nuobaudų;

6) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už baudmės atlikimo metu padarytus pažeidimus;

7) užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla (savarankiškai dirba ne baudmės atlikimo vietoje) šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius mėnesius.

6. Pusiau atviro tipo baudmės atlikimo vietų lengvojoje grupėje terminuoto laisvės atėmimo baudmę atliekantys ir šio straipsnio 5 dalies 3–7 punktuose nustatytas sąlygas atitinkantys nuteistieji, kuriems pagal šio kodekso 83 straipsnį negali būti taikomas lygtinis paleidimas iš baudmės atlikimo vietos ir kurie yra atlikę tris ketvirtadalius baudmės, likus ne daugiau kaip dvejiems metams iki baudmės pabaigos, perkeliami į atviro tipo baudmės atlikimo vietą.

7. Nuteistieji, kurie atlikdami baudmę atviro tipo baudmės atlikimo vietoje be pateisinamų priežasčių nedarba ar nesimoko arba kelia pavojų laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojams ar kitiems asmenims arba kuriems baudmę atliekant atviro tipo baudmės atlikimo vietoje per vienus metus tris kartus buvo skirta drausminių ir (ar) administracinių nuobaudų, perkeliami į pusiau atviro tipo baudmės atlikimo vietos paprastąją grupę toliau atlikti baudmės. Šie nuteistieji pakartotinai perkeliami arba grąžinami į atviro tipo baudmės atlikimo vietą, kai jie laisvės atėmimo baudmę atlieka lengvojoje grupėje, atitinka šio straipsnio 5 dalies 3–7 punktuose nustatytas sąlygas ir nuo jų perkėlimo (grąžinimo) į pusiau atviro tipo baudmės atlikimo vietą dienos praėjo ne mažiau kaip vieni metai.

8. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkto ir 5 dalies 7 punkto nuostatos dėl nuteistųjų dalyvavimo darbinėje veikloje netaikomos šio kodekso 59 straipsnio 2 dalyje, 61 straipsnio 2 dalyje arba kitais Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytais atvejais į darbinę veiklą neįtraukiamiems arba nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems.

9. Nuteistiesiems taikomų baudmės atlikimo sąlygų keitimo tvarką nustato teisingumo ministras.

TREČIASIS SKIRSNIS

SPECIALIOSIOS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ TEISĖS, PAREIGOS IR JIEMS TAIKOMI DRAUDIMAI

38 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų teisė baudmės atlikimo vietoje turėti asmeninių daiktų, šių daiktų įgijimo būdai ir naudojimosi tais daiktais reikalavimai

1. Nuteistieji, atsižvelgiant į baudmės atlikimo vietos tipą ir grupę, kurioje yra laikomi, turi teisę baudmės atlikimo vietoje turėti asmeninių daiktų, kurių jie gali įsigyti arba gauti perduodamų.

Bausmės atlikimo vietose nuteistiesiems leidžiamų turėti asmeninių daiktų sąrašus, daiktų kiekį ir bendrą masę nustato teisingumo ministras.

2. Atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji asmeninius daiktus perkasi savarankiškai. Uždaro arba pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekančių nuteistųjų apsipirkimą organizuoja laisvės atėmimo vietų įstaiga.

3. Didžiausia pinigų suma, už kurią uždaro arba pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji gali per mėnesį nusipirkti asmeninių daiktų, yra:

1) septynių bazinių socialinių išmokų dydžio – lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems;

2) penkių bazinių socialinių išmokų dydžio – paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems;

3) keturių bazinių socialinių išmokų dydžio – drausmės grupei priskirtiems nuteistiesiems.

4. Į šio straipsnio 3 dalyje nurodytą didžiausią pinigų sumą neįskaitomos pinigų, už kuriuos skambinama telefonu ar naudojamosi internetinės telefonijos paslaugomis, įsigyjama (prenumeruojama) spaudos leidinių, knygų, elektros prietaisų, taip pat gydytojo rekomenduotų vaistinių preparatų, vitaminų, medicinos ar regos korekcijos priemonių, sumos. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos nėščioms moterims, krūtimi maitinančioms motinoms, nuteistoms motinoms, apgyvendintoms kartu su savo vaikais bausmės atlikimo vietos vaikų (kūdikių) namuose arba ne bausmės atlikimo vietoje esančiose patalpose, teisę dėl darbo, mokslo ar resocializacijos be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos turintiems nuteistiesiems, apgyvendintiems ne bausmės atlikimo vietoje esančiose patalpose.

5. Nuteistieji turi teisę prenumeruoti arba kiti asmenys turi teisę nuteistiesiems prenumeruoti spaudos leidinių (išskyrus pornografinius leidinius ar leidinius, kuriuose propaguojamas smurtas arba žiaurumas).

6. Uždaro arba pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji turi teisę vieną kartą per tris mėnesius gauti perduodamų daiktų. Konkrečių daiktų, kurie šiems nuteistiesiems gali būti perduodami arba atsiunčiami paštu, sąrašą, perduodamų daiktų priėmimo ir įteikimo nuteistiesiems tvarką nustato teisingumo ministras. Viena pašto siunta (vienu kartu perduodami daiktai) neturi sverti daugiau kaip penkiolika kilogramų.

7. Pas nuteistuosius rasti daiktai, kurie nenurodyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose sąrašuose, ar leidžiamą turėti daiktų kiekį arba bendrą jų masę viršijantys daiktai teisingumo ministro nustatyta tvarka saugomi arba sunaikinami, o pas nuteistuosius, atliekančius bausmę uždaro arba pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose, rasti pinigai ir lėšos, gautos teisės aktų nustatyta tvarka realizavus rastus vertingus daiktus, motyvuotu laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nutarimu perduodami į fondą.

8. Nuteistieji, turintys teisę naudotis elektros prietaisais, sumoka už šių prietaisų sunaudotą elektros energiją. Šiems nuteistiesiems leidžiamų naudotis elektros prietaisų technines charakteristikas, naudojimosi elektros prietaisais tvarką, taip pat šių prietaisų elektros energijos sąnaudų apskaičiavimo ir išlaidų už jų sunaudotą elektros energiją apmokėjimo taisykles nustato teisingumo ministras.

9. Elektros prietaisai iš nuteistųjų paimami, jeigu:

- 1) nuteistieji pažeidžia šio straipsnio 8 dalyje nurodytą naudojimosi elektros prietaisais tvarką, – iki šešių mėnesių;
- 2) nuteistieji įsiskolina už elektros prietaisų sunaudotą elektros energiją, – iki bus sumokėta skola;
- 3) nuteistieji praranda teisę naudotis elektros prietaisais.

10. Šio straipsnio 9 dalyje nurodytais atvejais paimti elektros prietaisai saugomi bausmės atlikimo vietoje. Paimti elektros prietaisai nuteistojo prašymu perduodami jų pasiimti į bausmės atlikimo vietą atvykusiems nuteistojo nurodytiems asmenims arba grąžinami nuteistajam, kai jis vėl įgyja teisę naudotis elektros prietaisais arba kai yra paleidžiamas iš bausmės atlikimo vietos.

39 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė pasimatyti

1. Nuteistųjų pasimatymai vyksta prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams arba neprižiūrint. Nuteistieji, atsižvelgdami į turimų pasimatymų skaičių, pasirenka, kaip įgyvendins savo teisę pasimatyti. Nuteistųjų pasimatymų su savo nepilnamečiais vaikais (įvaikiais) skaičius neribojamas. Minimalus nuteistiesiems suteikiamų pasimatymų su kitais asmenimis skaičius ir pasimatymų rūšis nustatyti šio kodekso 33, 34, 35 ir 71 straipsniuose. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę leisti papildomai pasimatyti šio straipsnio 2 dalyje nustatytais būdais, jeigu to nuteistasis prašo dėl svarbių priežasčių.

2. Prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams, nuteistiesiems leidžiama pasimatyti šiais būdais:

- 1) nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu – iki dviejų valandų;
- 2) kontaktiniu būdu – iki trijų valandų.

3. Kontaktiniu būdu nuteistųjų pasimatymai vyksta tik su artimaisiais, o lengvajai grupei priskirtų nuteistųjų – ir su kitais asmenimis.

4. Laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams neprižiūrint, nuteistiesiems leidžiama pasimatyti šiais būdais:

- 1) specialiose bausmės atlikimo vietos patalpose – iki dvidešimt keturių valandų;

2) pilnamečiam nuteistajam be palydos, o nepilnamečiam nuteistajam – kartu su artimaisiais giminaičiais arba globėjais (rūpintojais) ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis išvykstant pasimatyti iš bausmės atlikimo vietos – iki aštuonių valandų.

5. Šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodyto pasimatymo metu nuteistajam leidžiama pasimatyti tik su sutuoktiniu arba sugyventiniu. Šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytu atveju nuteistajam leidžiama išvykti iš bausmės atlikimo vietos šio kodekso 77 straipsnyje nustatytu atveju.

6. Nuteistiesiems, kurie bausmę atlieka būdami priskirti lengvajai grupei, socialiniams ryšiams palaikyti gali būti leidžiama papildomai pasimatyti neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui.

7. Šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytų pasimatymų metu nuteistojo arba lankytojo pageidavimu teisingumo ministro nustatyta tvarka jiems nemokamai tiekiamas šio kodekso 92 straipsnio 5 dalyje nurodytas maistas arba sudaromos sąlygos bausmės atlikimo vietoje įsigyti maisto produktų.

8. Atviro tipo bausmės atlikimo vietoje bausmę atliekantys nuteistieji savo teisę pasimatyti įgyvendina tik šio kodekso 35 straipsnyje nustatyta tvarka išvykę iš bausmės atlikimo vietos.

9. Bausmės atlikimo vietoje vykstantis pasimatymas, kurio metu pažeidžiama pasimatymų tvarka, nedelsiant nutraukiamas. Jeigu per vienus metus nuo šio pažeidimo padarymo dienos pakartotinai pažeidžiama pasimatymų tvarka arba jeigu už padarytą pasimatymų tvarkos pažeidimą nuteistajam buvo paskirta drausminė nuobauda, kiti šio nuteistojo pasimatymai vyksta tik nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu, o pasimatymai kontaktiniu būdu arba neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams vėl leidžiami praėjus šešioms mėnesiams nuo pasimatymų tvarkos pažeidimo dienos ir tik tokiu atveju, kai nuteistasis daugiau neturi drausminių nuobaudų už padarytus pasimatymų tvarkos pažeidimus.

10. Nuteistiesiems sutuoktiniams, kurie abu atlieka bausmę ir abu neturi teisės išvykti iš bausmės atlikimo vietos, leidžiama pasimatyti šio straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 4 dalies 1 punkte nurodytais būdais, jeigu jie arba kiti jų nurodyti asmenys apmoka visas su vieno iš sutuoktinių pervežimu į kitą bausmės atlikimo vietą susijusias laisvės atėmimo vietų įstaigos patiriamas išlaidas, apskaičiuotas teisingumo ministro nustatyta tvarka. Šių pasimatymų vietą nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioti pareigūnai.

11. Nuteistąjį, sergantį sunkia jo gyvybei gresiančia liga, kuri patvirtinta gydytojų išvada, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo leisti aplankyti jo artimiesiems. Šie aplankymai į pasimatymų skaičių neįskaitomi.

12. Nuteistojo pageidavimu vienas pasimatymas neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams gali būti pakeistas dviem pasimatymais prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos

atstovams arba keturiais skambučiais, o vienas pasimatymas prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams – dviem skambučiais.

13. Pasimatymų ir sergančių nuteistųjų lankymo tvarką nustato teisingumo ministras.

40 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė gauti ir siųsti pinigines perlaidas

1. Nuteistieji turi teisę gauti pinigines perlaidas ir siųsti jas artimiesiems, o laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno leidimu – ir kitiems asmenims.

2. Perlaidomis gauti pinigai įskaitomi į bausmės atlikimo vietoje esančią nuteistojo asmeninę sąskaitą, o nuteistiesiems, turintiems teisę turėti grynųjų pinigų, – pervedami į jų nurodytas asmenines sąskaitas kredito įstaigose.

3. Nuteistiesiems atnešti grynieji pinigai bausmės atlikimo vietose nepriimami.

41 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė susirašinėti

1. Nuteistieji turi teisę siųsti ir gauti neribotą kiekį laiškų.

2. Nuteistiesiems draudžiama siųsti anoniminius ar kolektyvinius skundus valstybės ir savivaldybių institucijoms. Be to, draudžiama kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijas su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais kitų asmenų vardu.

3. Laiškų siuntimo išlaidas apmoka patys nuteistieji. Nuteistiesiems, kurie to pageidauja, laisvės atėmimo vietų įstaiga sudaro sąlygas į advokatą, valstybės ir savivaldybių institucijas ir tarptautines organizacijas, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje bausmes atliekančių nuteistųjų pareiškimus yra pripažinusi Lietuvos Respublika, kreiptis elektroninių ryšių priemonėmis.

4. Nuteistųjų gaunami ir siunčiami laiškai (išskyrus atvejus, kai jie susirašinėja su advokatu, valstybės ir savivaldybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje bausmes atliekančių nuteistųjų pareiškimus yra pripažinusi Lietuvos Respublika) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nutarimu arba teismo (teisėjo) nutartimi gali būti tikrinami, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės pažeidimams arba apsaugotos kitų asmenų teisės ir laisvės, arba laikinai (iki trijų mėnesių) sustabdomas laiškų išsiuntimas ir įteikimas. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nutarime ar teismo (teisėjo) nutartyje turi būti nurodomi laiškų tikrinimo arba išsiuntimo ir įteikimo sustabdymo pagrindai, trukmė, būdas, asmenys, kurių siunčiami ar gaunami laiškai bus tikrinami arba kurių laiškų išsiuntimas ir įteikimas sustabdomas, ir kitos aplinkybės, dėl kurių laiškus būtina tikrinti arba sustabdyti jų išsiuntimą ir įteikimą. Laiškų išsiuntimo ir įteikimo sustabdymo terminas gali būti pratęstas, tačiau

kiekvieną atvejų ne ilgesniam negu trijų mėnesių laikotarpiui. Laiškų tikrinimas nutraukiamas arba jų išsiuntimas ir įteikimas atnaujinamas išnykus pagrindams, dėl kurių laiškai buvo tikrinami arba jų siuntimas ir įteikimas buvo sustabdytas.

5. Bausmės atlikimo vietose nuteistųjų vardu gautų laiškų įteikimo ir nuteistųjų laiškų išsiuntimo tvarką nustato teisingumo ministras.

42 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė gauti teisinę pagalbą

1. Nuteistieji turi teisę teisingumo ministro nustatyta tvarka nekliudomai susitikti, susirašinėti su savo advokatu ir jam skambinti. Šių susitikimų ir skambinimo kartų skaičius ir trukmė, taip pat laiškų kiekis neribojami.

2. Nuteistiesiems bendraujant su savo advokatu turi būti užtikrinamas jų bendravimo konfidencialumas. Kiekvienas nuteistojo susitikimas su advokatu vyksta laisvės atėmimo vietų įstaigos nustatyto laiku ir negali tęstis ilgiau kaip aštuonias valandas.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir tais atvejais, kai nuteistajam bausmės atlikimo vietoje teikiamos notarinės ir mediacijos paslaugos.

43 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė paskambinti

1. Nuteistieji turi teisę paskambinti telefonu arba naudojantis internetine telefonija, jeigu jie arba jų nurodyti asmenys gali apmokėti pokalbio išlaidas arba skambinimo išlaidas apmoka kitas abonentas. Nuteistasis, kuriam nustatytas skambinimo dažnumas, paskambinęs gali kalbėtis iki dvidešimt minučių.

2. Nuteistųjų skambinimo dažnumas nustatytas šio kodekso 33, 34, 35 ir 71 straipsniuose. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę leisti papildomai paskambinti, jeigu nuteistasis to prašo dėl svarbių priežasčių.

3. Pokalbis gali būti nutrauktas, jeigu nuteistasis pažeidžia teisingumo ministro nustatytą skambinimo tvarką.

44 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė pasivaikščioti gryname ore

1. Nuteistieji turi teisę kasdien pasivaikščioti gryname ore.

2. Nuteistųjų pasivaikščiavimams vyksta dienos metu specialiai tam skirtose bausmės atlikimo vietos teritorijoje laikantis šio kodekso 74 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Pasivaikščiavimo trukmė nustatyta šio kodekso 33, 34, 35, 71 ir 81 straipsniuose. Pasivaikščiavimo

gali nebūti arba jo trukmė sutrumpinama tik esant nepalankioms oro sąlygoms, jeigu su tuo sutinka nuteistasis.

3. Pasivaikščiojimas gali būti nutrauktas, jeigu nuteistasis pažeidžia teisingumo ministro nustatytą pasivaikščiojimų tvarką arba pats prašo jį nutraukti.

45 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė atlikti religines apeigas

1. Tikintys nuteistieji turi teisę dienotvarkėje numatyto laisvalaikio metu bausmės atlikimo vietoje atlikti religines apeigas.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga privalo užtikrinti, kad religinės apeigos netrukdytų kitų nuteistųjų poilsiui.

3. Dvasininkus religinėms apeigoms atlikti kviečia laisvės atėmimo vietų įstaiga.

4. Religinių apeigų atlikimo bausmės atlikimo vietose tvarką nustato teisingumo ministras.

46 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė sudaryti santuoką

1. Nuteistieji turi teisę Civilinio kodekso nustatyta tvarka sudaryti santuoką.

2. Bausmės atliekančių nuteistųjų santuoka sudaroma vienoje iš laisvės atėmimo vietų, kurioje atliekama bausmė. Santuoką sudaryti ketinantys nuteistieji arba jų nurodyti asmenys apmoka visas su vieno iš sutuoktinių pervežimu į kitą bausmės atlikimo vietą susijusias laisvės atėmimo vietų įstaigos patiriamas išlaidas, apskaičiuotas teisingumo ministro nustatyta tvarka.

3. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę suteikti santuoką sudariusiam nuteistajam vieną papildomą pasimatymą specialiose bausmės atlikimo vietos patalpose, vykstantį neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui.

4. Santuokos sudarymo bausmės atlikimo vietose tvarką nustato teisingumo ministras.

47 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė sudaryti civilinius sandorius

Nuteistieji turi teisę Civilinio kodekso nustatyta tvarka disponuoti savo turtu, kuris yra ne bausmės atlikimo vietoje, taip pat sudaryti sandorius, išskyrus tuos sandorius, kurių pobūdis nesuderinamas su šio kodekso 50 straipsnyje nuteistiesiems nustatytais draudimais.

48 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė steigti kolektyvo tarybas

1. Nuteistieji turi teisę bausmės atlikimo vietose steigti nuteistųjų kolektyvo tarybas, kurių paskirtis – patarti laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriui klausimais, susijusiais su nuteistųjų

resocializacija, integracija į visuomenę, užimtumu, sveikatos priežiūra ir priklausomybės ligų gydymu, kalnimo sąlygų gerinimu, buities poreikių užtikrinimu, organizacijos kultūra bei teisiniu reglamentavimu.

2. Nuteistųjų kolektyvo tarybų sudarymo tvarką nustato teisingumo ministras.

3. Nuteistųjų kolektyvo tarybų veiklai vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaiga suteikia patalpas, sudaro galimybes nuteistųjų kolektyvų tarybų nariams organizuoti susirinkimus ir bendrauti su nuteistaisiais bei aprūpina jų veiklai vykdyti būtinomis priemonėmis.

4. Nuteistųjų kolektyvų tarybų nariai, vykdydami veiklą, privalo užtikrinti konfidencialumo principo įgyvendinimą ir neatskleisti nuteistųjų asmens ir su bausmės vykdymu susijusių duomenų kitiems asmenims be išankstinio nuteistojo sutikimo.

5. Nuteistųjų kolektyvų tarybų nariai turi teisę:

1) priimti prašymus, skundus ir pasiūlymus iš kitų nuteistųjų;

2) gauti ir rinkti informaciją apie nuteistųjų užimtumo, kalnimo ir buities sąlygas, bendrąjį ugdymą ir profesinį mokymą, maitinimą, sveikatos priežiūros paslaugas;

3) teikti siūlymus dėl nuteistųjų resocializacijos, integracijos į visuomenę, užimtumo, sveikatos priežiūros ir priklausomybės ligų gydymo organizavimo, kalnimo sąlygų gerinimo, buities poreikių užtikrinimo bei teisinio reglamentavimo tobulinimo;

4) pakviesti kitus nuteistuosius į nuteistųjų kolektyvų tarybų posėdžius.

5. Draudžiama persekioti nuteistųjų kolektyvų tarybų narius dėl jų veiklos nuteistųjų kolektyvo tarybose.

6. Nuteistųjų kolektyvų tarybų veikla turi neprieštarauti nuteistųjų resocializacijos, integracijos į visuomenę, užimtumo, tinkamų bausmės atlikimo sąlygų užtikrinimo ir saugumo interesams.

49 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užsieniečių teisė palaikyti ryšius su savo valstybių atstovais

1. Nuteistieji užsieniečiai turi teisę palaikyti ryšius su savo valstybės diplomatinėmis atstovybėmis ir konsulinėmis įstaigomis, įskaitant teisę susitikti, paskambinti ar susirašinėti su savo valstybės diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos atstovais.

2. Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka nuteistieji užsieniečiai gali būti perduoti atlikti bausmės į kitą valstybę.

50 straipsnis. Specialiosios laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų pareigos ir jiems taikomi draudimai

1. Nuteistieji privalo:

1) vykdyti įstatymuose nustatytus reikalavimus ir laikytis teisingumo ministro nustatytos laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos;

2) vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnų reikalavimus.

2. Nuteistiesiems draudžiama:

1) organizuoti piketus, mitingus, demonstracijas ir kitus grupinius renginius be laisvės atėmimo vietų įstaigos leidimo ir juose dalyvauti;

2) steigti politines partijas ir organizacijas ir dalyvauti jų veikloje;

3) vartoti alkoholinius gėrimus ar jų surogatus, narkotines, psichotropines ar kitokias psichiką veikiančias medžiagas arba toksines priemones, taip pat be gydytojo leidimo vartoti medikamentus;

4) perleisti savo turtą kitiems nuteistiesiems, suimtiesiems ar laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojams (pareigūnams, valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis) arba jį įsigyti iš šių asmenų; teikti mokamas ar kitaip atlyginamas paslaugas tiek kitiems nuteistiesiems ar suimtiesiems, tiek laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojams arba gauti tokias paslaugas iš šių asmenų;

5) daryti tatuiruotes ir jas daryti kitiems asmenims;

6) be laisvės atėmimo vietų įstaigos įgalioto pareigūno leidimo platinti rankraščius ir leidinius;

7) kurstyti kitus nuteistuosius ir suimtuosius atsisakyti vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnų reikalavimus;

8) reikalauti bet kokios paslaugos iš kitų nuteistųjų ar suimtųjų, naudoti fizinį ar psichinį smurtą prieš kitus asmenis;

9) gauti, įsigyti pornografinių ar smurtą arba žiaurumą propaguojančių spaudos leidinių, knygų, vaizdo ar garso įrašų, taip pat juos laikyti, platinti arba prenumeruoti;

10) turėti tabako gaminių patalpose, kuriose izoliuojami nuteistieji, taip pat laisvės atėmimo vietų įstaigos nurodytose vietose ir patalpose, kuriose nuteistiesiems teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos;

11) su savimi turėti asmeninių daiktų, nenurodytų šio kodekso 25 straipsnio 1 dalyje, 38 straipsnio 1 dalyje ir 81 straipsnio 1 dalyje nurodytuose sąrašuose.

3. Šiame straipsnyje nustatytų pareigų neatliekantys ir draudimų nesilaikantys nuteistieji atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ RESOCIALIZACIJA

51 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų resocializacijos organizavimas

1. Nuteistųjų resocializaciją organizuoja ir įgyvendina laisvės atėmimo vietų įstaiga, ji taip pat įtraukia į šią veiklą kitas įstaigas ir organizacijas, ir patikimus savanorius.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo nustatyta tvarka gali kompensuoti įstaigoms ir organizacijoms (išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas), ir patikimiems savanoriams įgyvendinant nuteistųjų resocializaciją su savanoriška veikla susijusias išlaidas.

52 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų resocializacijos tikslai ir priemonės

1. Nuteistųjų resocializacija grindžiama nuteistųjų nusikalstamo elgesio rizikos valdymu ir atkuriamojo teisingumo įgyvendinimu. Nusikalstamo elgesio rizika vertinama vadovaujantis laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus ir (ar) Probacijos tarnybos direktoriaus aprobuotomis metodikomis ir programomis.

2. Nuteistųjų resocializacijos tikslai:

1) užtikrinti veiksmingą nuteistųjų resocializaciją;

2) mažinti jų nusikalstamų veikų recidyvą.

3. Nuteistųjų resocializacijos priemonės yra šios:

1) individualus ir grupinis darbas su nuteistaisiais, kurio metu ugdomi nuteistųjų gebėjimai gyventi nenusikalstant ir skatinama jų resocializacija;

2) nuteistųjų dvasinių ir socialinių poreikių tenkinimo priemonės;

3) pagalba sprendžiant nuteistųjų asmenines ir socialines problemas;

4) socialinių įgūdžių lavinimo ir pozityvaus užimtumo skatinimo priemonės;

5) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus ir (ar) Probacijos tarnybos direktoriaus aprobuotų elgesio pataisos programų įgyvendinimas;

6) individuali ar grupinė psichoterapija;

7) psichologinė pagalba;

8) atkuriamojo pobūdžio priemonės, kuriomis siekiama sutaukyti nuteistąjį ir nukentėjusįjį bei atlyginti nusikalstama veika padarytą žalą;

9) kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistiesiems sėkmingai resocializuotis.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytas priemonės laisvės atėmimo vietų įstaiga pagal kompetenciją gali leisti įgyvendinti šio kodekso 51 straipsnyje nurodytiems subjektams.

53 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų resocializacijos planavimas

1. Resocializacija vyksta pagal nuteistajam sudarytą individualų resocializacijos planą. Sudarant šį planą, turi dalyvauti nuteistasis. Sudarant individualų resocializacijos planą, gali būti įtraukiamos šio kodekso 51 straipsnyje nurodytos įstaigos ir organizacijos, ir patikimi savanoriai, kurių dalyvavimas įgyvendinant resocializacijos plane numatytas priemonės gali padėti nuteistajam resocializuotis.

2. Individualus resocializacijos planas sudaromas atsižvelgiant į nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo metu nustatytas aplinkybes ir šio vertinimo rezultatus. Nepilnamečiams nuteistiesiems individualus resocializacijos planas sudaromas atsižvelgiant ir į jų socialinę brandą, asmenybės ugdymo poreikius.

3. Individualus resocializacijos planas turi būti sudarytas ne vėliau kaip per penkiolika darbo dienų nuo nuteistojo atvykimo į bausmės atlikimo vietą dienos.

4. Nuteistasis su individualiu resocializacijos planu supažindinamas pasirašytinai.

5. Individualaus resocializacijos plano formą, jo rengimo ir peržiūrėjimo metodiką tvirtina teisingumo ministras.

PENKTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ UŽIMTUMAS

54 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo tikslas

Nuteistųjų užimtumo tikslas – mažinti neigiamą kalinimo įtaką, suteikti galimybę nuteistiesiems įgyti žinių, įgūdžių ir kvalifikaciją, padedančių lengviau integruotis į visuomenę, kai jie bus paleisti iš bausmės atlikimo vietos.

55 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo formos

1. Bausmę atliekantiems nuteistiesiems šio kodekso nustatyta tvarka ir sąlygomis sudaromos galimybės užsiimti prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla.

2. Nuteistųjų užimtumo prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla formos:

- 1) nuteistųjų darbinė veikla bausmės atlikimo vietoje;
- 2) nuteistųjų darbas ne bausmės atlikimo vietoje;
- 3) bendrasis ugdymas, profesinis mokymas, aukštasis mokslas;
- 4) individuali veikla;

5) dalyvavimas įstaigų ir organizacijų kultūrinėje, švietėjiškoje, sporto ir kitoje veikloje, padedančioje nuteistiesiems resocializuotis;

6) dalyvavimas nuteistųjų kolektyvo tarybų veikloje.

56 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo organizavimas

1. Organizuodama nuteistųjų užimtumą, laisvės atėmimo vietų įstaiga privalo siekti, kad kiekvienas nuteistasis, išskyrus šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą atliekančius nuteistuosius, ne mažiau kaip penkias valandas per parą užsiimtų šio kodekso 55 straipsnio 2 dalyje nurodytų užimtumo formų veiklomis.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, organizuodama nuteistųjų užimtumą:

1) privalo siekti, kad visiems darbine veikla galintiems užsiimti nuteistiesiems būtų pasiūlyta įsitraukti, kiek tai yra įmanoma, į jų įgytą profesiją ar specialybę, turimus darbo įgūdžius, darbo patirtį ar kvalifikaciją atitinkančią veiklą;

2) bendradarbiauja su fiziniais ar juridiniais asmenimis ir sudaro su jais sutartis dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla ar kurios nors kitos iš šio kodekso 55 straipsnio 2 dalyje nurodytos užimtumo formos veikla bausmės atlikimo vietoje ar už jos ribų;

3) motyvuoja nuteistuosius įsidarbinti ne bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje, pradėti ar tęsti mokymąsi pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ar studijų programas;

4) ieško darbo vietų, teikia praktinę pagalbą savarankiškai darbo vietų, esančių ne bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje, ieškantiems nuteistiesiems, tarpininkauja jiems įsidarbinant;

5) padeda nuteistiesiems įsigyti jų individualiai veiklai reikalingų priemonių ir realizuoti vykdant šią veiklą sukurtus gaminius;

6) organizuoja kultūrinius, švietėjiškus ir sporto renginius.

3. Teisingumo ministro nustatyta tvarka bausmės atlikimo vietose nuteistiesiems, neturintiems teisės šio kodekso 69 straipsnyje nustatytais atvejais išvykti iš bausmės atlikimo vietos, sudaromos sąlygos mokytis profesinio mokymo įstaigoje ar nuotoliniu būdu studijuoti aukštojoje mokykloje.

4. Individualia veikla nuteistieji paprastai užsiima laisvalaikio metu. Leidimo bausmės atlikimo vietoje nuteistiesiems užsiimti individualia veikla suteikimo ir individualios veiklos tvarką nustato teisingumo ministras.

5. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas nuteistojo vykdomą individualią veiklą prilygina darbinei veiklai (darbui ne bausmės atlikimo vietoje), jeigu:

1) laisvės atėmimo vietų įstaiga turi galimybes nuteistajam sudaryti sąlygas užsiimti jo pageidaujama individualia veikla, ši veikla neprieštarauja nuteistojo resocializacijos tikslams ir nuteistojo individualios veiklos pobūdis nesusijęs su komandiruotėmis ar kitomis išvykomis už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų;

2) individualią veiklą nuteistasis yra įregistravęs Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka;

3) nuteistasis gali įrodyti, kad iš individualios veiklos gauna pajamų, kurių paskutinių trijų mėnesių vidurkis yra ne mažesnis už teisingumo ministro nustatyta tvarka apskaičiuotos piniginės išmokos, kuri mokama nuteistiesiems, užsiimantiems darbine veikla šio kodekso 61 straipsnio 1 dalyje nustatytą laiką, minimalų mėnesinį dydį;

4) nuteistasis įsipareigoja, kad visos iš jo individualios veiklos gautos pajamos bus pervedamos į laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamą nuteistojo asmeninę sąskaitą.

6. Iš nuteistųjų gautų individualios veiklos pajamų, pervedamų į laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamas nuteistųjų asmenines sąskaitas, laisvės atėmimo vietų įstaiga išskaičiuoja dešimt procentų dydžio sumą ir ją perveda į fondą. Į nuteistųjų, kuriems leidžiama su savimi turėti pinigų, laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamas sąskaitas pervestos pajamos, išskaičiuotą šioje dalyje nurodytą sumą pervedus į fondą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną pervedamos į nuteistųjų nurodytas asmenines sąskaitas kredito įstaigose.

7. Siekdama patikrinti, ar nuteistieji tinkamai vykdo savo prievolę visas iš savo individualios veiklos gautas pajamas pervesti į laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamas nuteistųjų asmenines sąskaitas, laisvės atėmimo vietų įstaiga turi teisę iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos gauti informaciją apie nuteistųjų deklaruotas iš jų individualios veiklos gautas pajamas.

8. Nuteistojo individualią veiklą prilyginus jo darbinei veiklai, laikoma, kad nuteistasis užsiima darbine veikla (dirba ne bausmės atlikimo vietoje) šio kodekso 61 straipsnio 1 dalyje nustatytą laiką.

9. Teisingumo ministro nustatyta tvarka nuteistųjų dalyvavimo kitų įstaigų ir organizacijų organizuojamoje veikloje laikas gali būti prilyginamas jų darbinės veiklos (darbo ne bausmės atlikimo vietoje) laikui.

57 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga

1. Siekiant bausmės atlikimo vietose efektyviau organizuoti bausmių vykdymo sistemos poreikius užtikrinantį nuteistųjų užimtumą darbine veikla, gali būti steigiamas specialus laisvės

atėmimo vietų įstaigai pavaldus ar jos kontroliuojamas nuteistųjų darbinę veiklą organizuojantis juridinis asmuo (toliau – nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga).

2. Pagrindinis nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos tikslas – padėti nuteistiesiems neprarasti darbo įgūdžių ir (ar) įgyti naujų darbo įgūdžių, kad atlikę bausmę jie galėtų sėkmingai integruotis į visuomenę.

3. Savo veikla nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga užtikrina, kad nuteistųjų darbinės veiklos rezultatai būtų naudojami visos bausmių vykdymo sistemos poreikiams tenkinti. Nuteistųjų darbinės veiklos metu sukurtas produkciją ir paslaugas nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga komerciniais tikslais gali teikti ir kitiems asmenims.

58 straipsnis. Fondas

1. Iš nuteistųjų darbinės veiklos gautos laisvės atėmimo vietų įstaigos ar nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos pajamos gali būti naudojamos tik nuteistųjų užimtumui darbine veikla užtikrinti ir jų socialinėms ar buities sąlygoms gerinti. Iš nuteistųjų darbinės veiklos gautų pajamų dalį laisvės atėmimo vietų įstaiga ir nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga perveda į fondą. Fondo sudarymo ir jo lėšų naudojimo tvarką nustato teisingumo ministras.

2. Nuteistųjų užimtumo darbine veikla organizavimas gali būti finansuojamas iš valstybės biudžeto (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas).

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ DARBINĖ VEIKLA BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOJE

59 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą bausmės atlikimo vietoje tvarka

1. Kiekvienas uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietoje laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis, savarankiškai neįsidarinęs ne bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje, privalo užsiimti bausmės atlikimo vietoje jam pasiūlyta darbine veikla ir taip prisidėti prie jo išlaikymo bausmės atlikimo vietoje sąnaudų mažinimo. Nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą tvarką nustato teisingumo ministras.

2. Teisingumo ministro nustatyta tvarka į darbinę veiklą neįtraukiami neįgalūs nuteistieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, taip pat sulaukę socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus nuteistieji, ribotai pakaltinami nuteistieji, nepilnamečiai nuteistieji, kurie mokosi bendrojo ugdymo arba profesinio

mokymo įstaigose, nėščios moterys, vaikų iki trejų metų turinčios motinos ir nuteistieji, kurių individuali veikla arba dalyvavimas kitų įstaigų ir organizacijų organizuojamoje veikloje (jei dalyvaujama šio kodekso 61 straipsnio 1 dalyje nustatytą laiką) šio kodekso 56 straipsnio 5 ir 9 dalyse nurodytais atvejais prilyginti darbinei veiklai.

3. Konkreti darbinė veikla nuteistajam parenkama, atsižvelgiant, kiek tai yra įmanoma, į jo darbingumą, įgytą profesiją ar specialybę, turimus darbo įgūdžius, darbo patirtį ar kvalifikaciją. Laisvės atėmimo vietų įstaiga arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga turi siekti, kad nuteistųjų darbinės veiklos pobūdis būtų reguliariai keičiamas ir nuteistieji įgytų įvairių darbo įgūdžių, taip pat kad darbinės veiklos atlikimo laikas netrukdytų nuteistiesiems įgyvendinti resocializacijos plane nurodytas priemonės.

4. Neturintys teisės šio kodekso 69 straipsnyje nustatytais atvejais išvykti iš bausmės atlikimo vietos nuteistieji darbine veikla gali užsiimti tik bausmės atlikimo vietos arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos teritorijoje ar laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytoje jų prieigose, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nustatytą išimtį. Paprastai šie nuteistieji užsiima bausmės atlikimo vietos ūkio priežiūra, nuteistųjų buities sąlygų gerinimu, bausmės atlikimo vietos ar nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos teritorijos ar jų aplinkos tvarkymu, produkcijos gamyba. Trumpesnę kaip vienų metų laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji paprastai neužsiima produkcijos gamyba.

5. Laisvės atėmimo vietų įstaiga arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga gali sudaryti sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla bausmės atlikimo vietos arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos teritorijoje ar už jos ribų. Jeigu neturinčių teisės šio kodekso 69 straipsnyje nustatytais atvejais išvykti iš bausmės atlikimo vietos nuteistųjų darbinė veikla pagal šias sutartis vyksta ne bausmės atlikimo vietoje arba ne nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje, laisvės atėmimo vietų įstaiga organizuoja ir užtikrina šių nuteistųjų elgesio kontrolę jų darbinės veiklos atlikimo vietoje. Sutarties dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla pavyzdinę formą tvirtina teisingumo ministras.

6. Drausmės grupėje bausmę atliekantys nuteistieji darbine veikla užsiima tik bausmės atlikimo vietos teritorijoje.

60 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų darbinės veiklos bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje sąlygos

1. Nuteistųjų darbinė veikla bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje ir šio kodekso 59 straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju nelaikoma

darbo santykiais, darbo teisinius santykius reglamentuojantys teisės aktai šios veiklos nereguliuoja, išskyrus šiame kodekse numatytus atvejus.

2. Nuteistųjų darbinė veikla bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje organizuojama taip:

1) konkrečią darbinę veiklą, kurią nuteistajam pavedama atlikti, taip pat šios veiklos atlikimo pradžią ir pabaigą nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos darbuotojai. Be rašytinio nuteistojo sutikimo jam negali būti pavedama darbine veikla užsiimti švenčių ir poilsio dienomis;

2) nuteistieji darbine veikla užsiima penkias dienas per savaitę ne ilgiau kaip aštuonias valandas per dieną, o tais atvejais, kai dėl darbinės veiklos specifikos negalima laikytis šiame punkte nustatytos kasdieninės ar kas savaitinės nuteistųjų darbinės veiklos trukmės, *mutatis mutandis* vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, nuteistųjų darbinės veiklos trukmė gali būti nustatoma taikant suminę darbinės veiklos laiko apskaitą. Nuteistajam gali būti leidžiama darbine veikla užsiimti ilgiau negu šiame punkte nurodytą laiką tik jo rašytiniu sutikimu ir jei tai netrukdyt jam dalyvauti pasimatymuose ir įgyvendinti jo resocializacijos plane nurodytų priemonių;

3) už darbinės veiklos rezultatus, atsižvelgdama į šios veiklos sudėtingumą, apimtį ir veiklai atlikti skirtą laiką, laisvės atėmimo vietų įstaiga nuteistiesiems moka pinigines išmokas. Šių išmokų apskaičiavimo tvarką nustato teisingumo ministras. Darbine veikla užsiimantiems nuteistiesiems pinigines išmokas mokamos iš fonde sukauptų lėšų;

4) už vienus dalyvavimo darbinėje veikloje metus nuteistiesiems suteikiamas dvidešimt darbo dienų trukmės poilsio laikas, už kurį jiems mokama piniginė išmoka. Nuteistųjų pageidavimu per vienus metus jiems gali būti suteikiamas papildomas iki dešimt darbo dienų trukmės poilsio laikas, už kurį piniginė išmoka nemokama;

5) nuteistieji, kuriems darbinės veiklos atlikimo metu buvo padaryta žala, turi teisę į žalos atlyginimą Civilinio kodekso nustatyta tvarka;

6) laikas, kurį nuteistieji dalyvauja darbinėje veikloje, neįskaitomas į valstybinio socialinio draudimo stažą.

3. Šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytas išmokas, išskaičiavusi iš jų šio kodekso 62 straipsnyje nurodytą sumą, laisvės atėmimo vietų įstaiga perveda į jos administruojamas šių nuteistųjų asmenines sąskaitas.

61 straipsnis. Minimali laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų darbinės veiklos trukmė ir atsisakymo dalyvauti darbinėje veikloje pasekmės

1. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, sudarydama nuteistųjų užimtumo darbine veikla grafikus, užtikrina, kad:

1) kiekvienas nuteistasis, išskyrus į darbinę veiklą neįtrauktus ar nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistus šios dalies 2 punkte nurodytus nuteistuosius, darbine veikla užsiimtų ne mažiau kaip aštuoniasdešimt valandų per mėnesį;

2) nuteistieji, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo programas ar studijuoja pagal aukštųjų mokyklų nuolatinių studijų programas, darbine veikla užsiimtų ne mažiau kaip keturiasdešimt valandų per mėnesį.

2. Teisingumo ministro nustatyta tvarka ir sąlygomis nuteistieji laikinai atleidžiami nuo dalyvavimo darbinėje veikloje dėl sveikatos būklės (pagal gydytojo išvadą) arba kai atlieka šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą, taip pat laiku, skirtu pasirengti egzaminams ir juos laikyti.

3. Nuteistajam, atlikusiam šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą, laikinai nustatoma iki keturiasdešimt valandų ilgesnė, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, dalyvavimo darbinėje veikloje trukmė, kuri taikoma tol, kol nuteistasis atliks šią veiklą visą laiką, kurį būtų privalėjęs skirti atlikdamas šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą.

4. Nuteistieji, kurie atsisakė užsiimti laisvės atėmimo vietų įstaigos pasiūlyta darbine veikla arba atsisakė šioje veikloje dalyvauti šiame straipsnyje nurodytą laiką, negali būti skatinami, jiems draudžiama išvykti iš bausmės atlikimo vietos (išskyrus šio kodekso 67 straipsnyje nurodytas trumpalaikes išvykas), įsigyti asmeninių daiktų (išskyrus higienos reikmenis ir kanceliarines prekes), naudotis elektros prietaisais. Šioje dalyje nustatyti draudimai nuteistajam nebetaikomi, kai jis vieną mėnesį užsiima darbine veikla ne mažiau kaip šio straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką.

62 straipsnis. Išskaitos iš laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų piniginių išmokų

1. Iš darbinėje veikloje dalyvaujančiam nuteistajam priskaičiuotų piniginių išmokų laisvės atėmimo vietų įstaiga išskaičiuoja dešimt procentų sumą ir įrašo ją į nuteistojo neliečiamą asmeninės sąskaitos dalį, kuria naudotis jis neturi teisės. Ypatingais atvejais laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno leidimu nuteistasis bausmės atlikimo metu gali panaudoti pinigus, turimus neliečiamoje asmeninės sąskaitos dalyje. Likusi nuteistojo neliečiamos asmeninės sąskaitos dalyje sukaupta pinigų suma nuteistajam išduodama jį paleidžiant iš bausmės atlikimo vietos arba nuteistojo prašymu pervedama į jo nurodytą asmeninę sąskaitą, kai jis perkeliamas į atviro tipo bausmės atlikimo vietą.

2. Išskaičiavus šio straipsnio 1 dalyje nustatytą sumą, iš likusios piniginės išmokos išskaičiuojamos sumos pagal vykdomuosius raštus ir kitus vykdomuosius dokumentus Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

3. Išlaikymas nepilnamečiams vaikams ir bausmės atlikimo metu valstybei padarytos žalos atlyginimas skaičiuojami nuo visos nuteistajam priskaičiuotos piniginės išmokos ir visų kitų rūšių pajamų sumos ir išskaičiuojami iki sumos į nuteistojo neliečiamą asmeninės sąskaitos dalį įrašymo.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ SAVARANKIŠKAS DARBAS NE BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOJE

63 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė savarankiškai įsidarbinti ne bausmės atlikimo vietoje

1. Šio kodekso 69 straipsnyje nustatytais atvejais ir sąlygomis nuteistiesiems gali būti leidžiama dirbti laisvės atėmimo vietų įstaigos pasiūlytą arba jų pačių susirastą darbą, kurio vieta yra ne bausmės atlikimo vietoje arba ne nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga leidžia šio kodekso 69 straipsnyje nustatytas sąlygas atitinkančiam nuteistajam sudaryti darbo sutartį, kai jo darbas neprieštarauja jo resocializacijos tikslams, o darbo laikas per mėnesį yra ne trumpesnis už šio kodekso 61 straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką ir nuteistąjį įdarbinantis asmuo įsipareigoja jo darbo užmokestį pervesti į laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamą nuteistojo asmeninę sąskaitą.

3. Nuteistiesiems draudžiama sudaryti darbo sutartis, kai jų darbo pobūdis susijęs su komandiruotėmis už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų arba ilgiau negu vieną dieną trunkančiomis komandiruotėmis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4. Šiame skirsnyje nustatytais sąlygomis nuteistieji gali būti priimami į darbą ir nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje.

64 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų darbo ne bausmės atlikimo vietoje ypatumai

1. Ne bausmės atlikimo vietoje savarankiškai dirbančių nuteistųjų darbo santykiai, jų valstybinio socialinio draudimo ir jo stažo klausimai reglamentuojami Darbo kodekse, Lietuvos

Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme ir kituose darbo santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose.

2. Visas šiame straipsnyje nurodytų nuteistųjų darbo užmokestis pervedamas į laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamas nuteistųjų asmenines sąskaitas, iš kurių laisvės atėmimo vietų įstaiga kartą per mėnesį išskaičiuoja dešimt procentų nuteistųjų darbo užmokesčio dydžio sumas ir jas perveda į fondą.

3. Į šiame straipsnyje nurodytų nuteistųjų, kuriems leidžiama su savimi turėti grynųjų pinigų, laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamas asmenines sąskaitas pervestas darbo užmokestis, išskaičiavus šiame straipsnyje nurodytas sumas į fondą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną pervedamas į nuteistųjų nurodytas asmenines sąskaitas kredito įstaigose.

4. Ne bausmės atlikimo vietoje savarankiškai dirbantiems nuteistiesiems jų kasmetinių atostogų metu teisingumo ministro nustatyta tvarka ir terminais gali būti leista parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar Lietuvos Respublikos teritorijoje pasimatyti su artimaisiais.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ BENDRASIS UGDYMAS IR PROFESINIS MOKYMAS

65 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų bendrasis ugdymas

1. Uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose organizuojamas nuteistųjų (išskyrus šio kodekso 69 straipsnyje nurodytus nuteistuosius, kuriems laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas leidžia mokytis ne bausmės atlikimo vietoje veikiančioje mokykloje) bendrasis ugdymas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų vyresnių negu šešiolikos metų nuteistųjų bendrasis ugdymas organizuojamas jų pageidavimu. Neįgalių ir ribotai pakaltinamų nuteistųjų bendrasis ugdymas organizuojamas jų pageidavimu, sutikus laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui ir leidus gydytojui.

3. Uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose laikomų nuteistųjų bendrąjį ugdymą organizuoja savivaldybės, kurių teritorijoje yra bausmės atlikimo vietos. Šiose bausmės atlikimo vietose savivaldybių tarybų įsteigtų mokyklų veiklai vykdyti reikalingas patalpas suteikia laisvės atėmimo vietų įstaiga, ji taip pat apmoka šių patalpų eksploatavimo, remonto ir mokyklinių baldų įsigijimo išlaidas. Mokymo lėšos ugdymo planui įgyvendinti, vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms įsigyti ir mokyklos ūkiui skirtos lėšos skiriamos iš Lietuvos Respublikos

valstybės biudžete numatytų asignavimų. Organizaciniai uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose laikomų nuteistųjų bendrojo ugdymo klausimai gali būti aptarti laisvės atėmimo vietų įstaigos ir nuteistųjų bendrąjį ugdymą vykdančių mokyklų susitarimuose.

4. Atviro tipo bausmės atlikimo vietose laikomų nuteistųjų ir šio kodekso 69 straipsnyje nurodytų nuteistųjų, kuriems laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas leidžia mokytis ne bausmės atlikimo vietoje veikiančioje mokykloje, bendrasis ugdymas vyksta mokyklose, kurios veikia ne bausmės atlikimo vietose.

5. Nuteistųjų bendrasis ugdymas vykdomas švietimo sistemos organizavimą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

66 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų profesinis mokymas

1. Uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose organizuojamas jose laikomų nuteistųjų (išskyrus šio kodekso 69 straipsnyje nurodytus nuteistuosius, kuriems laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas leidžia mokytis ne bausmės atlikimo vietoje veikiančioje profesinio mokymo įstaigoje) profesinis mokymas. Šių nuteistųjų profesinis mokymas ar atskiros jo dalys gali būti organizuojami nuteistuosius įdarbinusiose įstaigose ir organizacijose.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga sudaro sutartis su profesinio mokymo įstaigomis dėl nuteistųjų profesinio mokymo organizavimo konkrečiose uždaro arba pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose.

3. Laisvės atėmimo vietų įstaiga nuteistųjų profesiniam mokymui bausmės atlikimo vietoje vykdyti suteikia reikalingas patalpas ir apmoka šių patalpų eksploatavimo, remonto ir profesinio mokymo įstaigos baldų įsigijimo išlaidas. Kitos profesinio mokymo išlaidos apmokamos profesinio mokymo finansavimą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžete numatytų asignavimų.

4. Atviro tipo bausmės atlikimo vietose laikomų nuteistųjų ir šio kodekso 69 straipsnyje nurodytų nuteistųjų, kuriems laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas leidžia mokytis ne bausmės atlikimo vietoje veikiančioje profesinio mokymo įstaigoje, profesinis mokymas vyksta ne bausmės atlikimo vietose veikiančiose profesinio mokymo įstaigose.

5. Nuteistųjų profesinis mokymas vykdomas profesinio mokymo organizavimą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

DEVINTASIS SKIRSNIS

**LAIKINAS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ
IŠVYKIMAS IŠ BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOS****67 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų trumpalaikės išvykos
dėl svarbių priežasčių**

1. Terminuoto laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems gali būti leidžiama su palyda arba be jos išvykti iš bausmės atlikimo vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje ne ilgiau kaip dešimt parų dėl artimojo mirties ar sunkios ligonio gyvybei gresiančios ligos, kuri patvirtinta gydytojų išvada, taip pat dėl gaivalinės nelaimės, padariusios didelę materialinę žalą nuteistajam ar jo artimiesiems, jeigu apie tai laisvės atėmimo vietų įstaigoje gauti kompetentingos institucijos dokumentai.

2. Leidimą išvykti bausmės atlikimo vietoje terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekančiam nuteistajam duoda laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas, atsižvelgdamas į nuteistojo asmenybę, jo elgesį bausmės atlikimo metu ir nuteistojo išvykos iš bausmės atlikimo vietos metu aplinkiniams galinčio kilti pavojaus riziką, kai nuteistojo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė, jei nustatyta pažanga ją mažinant. Laikas, kurį nuteistasis buvo išvykęs iš bausmės atlikimo vietos, įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Nuteistasis arba kiti jo nurodyti asmenys apmoka visas su nuteistojo kelione ir palyda susijusias laisvės atėmimo vietų įstaigos patiriamas išlaidas, apskaičiuotas teisingumo ministro nustatyta tvarka.

3. Nepilnamečiai nuteistieji iš bausmės atlikimo vietos vyksta tik su palyda. Šiame straipsnyje nurodytos išvykos su palyda metu terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems gali būti uždėti antrankiai. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno sprendimu be palydos vykstantys nuteistieji teisingumo ministro nustatyta tvarka gali būti stebimi elektroninio stebėjimo priemonėmis.

4. Tvarką, pagal kurią nuteistiesiems dėl svarbių priežasčių suteikiama trumpalaikė išvyka iš bausmės atlikimo vietos, nustato teisingumo ministras. Apie šiame straipsnyje nurodytą nuteistojo trumpalaikę išvyką iš bausmės atlikimo vietos pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.

**68 straipsnis. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų
trumpalaikės išvykos į namus**

1. Pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų lengvojoje grupėje bausmę atliekantys nuteistieji, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytus nuteistuosius, turi teisę trims paroms, o

dirbantys nuteistieji savo kasmetinių atostogų metu – iki dešimt parų be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar Lietuvos Respublikos teritorijoje pasimatyti su artimaisiais, jeigu jie atitinka visas šias sąlygas:

1) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir yra nustatyta pažanga ją mažinant;

2) yra atlikę šio straipsnio 2 dalyje nustatytą minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį;

3) neturi drausminių nuobaudų arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių;

4) užsiima pasiūlyta darbine veikla (savarankiškai dirba ne bausmės atlikimo vietoje) šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius (ši sąlyga netaikoma nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems).

2. Minimali atliktos laisvės atėmimo bausmės dalis (nuo bausmės atlikimo laisvės atėmimo vietų įstaigoje pradžios), kurią atlikus nuteistiesiems suteikiama trumpalaikė išvyka į namus, yra:

1) šeši mėnesiai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo, taip pat nepilnamečiams nuteistiesiems;

2) vieni metai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija trejus metus, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo;

3) dveji metai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas atitinkantiems nuteistiesiems, kurie yra atlikę minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį, išvykti į namus leidžiama:

1) vieną kartą per du mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo, o kai šie nuteistieji atlieka pusę paskirtos bausmės, – du kartus per mėnesį;

2) vieną kartą per tris mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija trejus metus, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo, atlikusiems pusę bausmės, – vieną kartą per du mėnesius, o likus šešioms mėnesiams iki lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos pagal šio kodekso 82 straipsnio 3 dalį arba iki bausmės pabaigos likus ne daugiau kaip vieniems metams, kai lygtinis paleidimas iš bausmės atlikimo vietos netaikomas, – du kartus per mėnesį;

3) vieną kartą per keturis mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, atlikusiems pusę bausmės, – vieną kartą per tris mėnesius, o likus šešioms mėnesiams iki lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos pagal šio kodekso 82 straipsnio 1 ir 2 dalis arba iki bausmės pabaigos likus ne daugiau kaip vieniems metams, kai lygtinis paleidimas iš bausmės atlikimo vietos netaikomas, – du kartus per mėnesį.

4. Dirbančių nuteistųjų prašymu jų kasmetinių atostogų metu laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas vieną kartą per metus šiems nuteistiesiems priklausančios trumpalaikės išvykos į namus trukmę gali pratęsti iki dešimt parų.

5. Siekdamas užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės pažeidimams arba apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę nutarimu uždrausti nuteistajam pasinaudoti teise į trumpalaikę išvyką iš bausmės atlikimo vietos. Šio draudimo taikymo terminai, jo pratęsimo procedūra ir nuteistojo informavimo apie taikomą draudimą tvarka nustatyta šio kodekso 69 straipsnyje.

6. Trumpalaikę išvyką į namus nesuteikiama šiems nuteistiesiems:

- 1) atliekantiems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę;
- 2) pavojingiems recidyvistams;
- 3) ribotai pakaltinamiems;
- 4) sergantiems pavojingomis arba ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, kurias plinta oro lašeliniu būdu;

5) kurie trumpalaikės išvykos iš bausmės atlikimo vietos metu padarė teisės pažeidimų ir nėra praėję vieni metai nuo drausminės arba administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės, skirtos už šiuos pažeidimus, įvykdymo dienos.

7. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nutarimu į trumpalaikę išvyką į namus išvykusių nuteistųjų stebėjimas teisingumo ministro nustatyta tvarka gali būti atliekamas elektroninio stebėjimo priemonėmis.

8. Trumpalaikės išvykos į namus nuteistiesiems suteikiamos tik laisvu nuo darbinės veiklos ar darbo metu. Konkrečią nuteistojo trumpalaikės išvykos į namus datą, atsižvelgdamas į jo prašymą, nustato ir dėl elektroninio stebėjimo priemonių taikymo nusprendžia laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas. Trumpalaikės išvykos į namus laikas įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Iš bausmės atlikimo vietos išvykstantys nuteistieji kelionės išlaidas apmoka patys arba tai padaro kiti jų nurodyti asmenys.

9. Apie nuteistojo išvyką į namus pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.

69 straipsnis. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų trumpalaikės išvykos iš bausmės atlikimo vietos dėl darbo, mokymosi ar resocializacijos

1. Nuteistieji, kuriems laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas leidžia savarankiškai dirbti ne bausmės atlikimo vietoje arba mokytis ne bausmės atlikimo vietoje veikiančioje bendrojo ugdymo, profesinio mokymo įstaigoje ar studijuoti pagal aukštosios

mokyklos nuolatinų studijų programą, arba dalyvauti įgyvendinant ne bausmės atlikimo vietoje vykdomas resocializacijos priemones, turi teisę be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos į darbo, mokymosi ar resocializacijos priemonių atlikimo vietą ir iš jos grįžti, jeigu jie atitinka visas šias sąlygas:

- 1) atlieka bausmę pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų lengvojoje grupėje;
- 2) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga ją mažinant;
- 3) atlieka ne laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę;
- 4) yra atlikę ketvirtadalį laisvės atėmimo bausmės (ši sąlyga taikoma nuteistiesiems, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija dešimt metų);
- 5) iki galimo perkėlimo į atviro tipo bausmės atlikimo vietą liko ne daugiau kaip vieni metai (ši sąlyga taikoma nuteistiesiems, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė viršija dešimt metų);
- 6) nėra pripažinti pavojingais recidyvistais ar ribotai pakaltinamais;
- 7) neturi drausminių nuobaudų arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių;
- 8) užsiima pasiūlyta darbine veikla šio kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius (ši sąlyga netaikoma nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems);

9) neserga pavojinga arba ypač pavojinga užkrečiamąja liga, kuri plinta oro lašeliniu būdu.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teisę įgyvendinantys nuteistieji darbo, mokymosi arba resocializacijos priemonių taikymo laiku privalo būti tam tikroje vietovėje arba konkrečioje teritorijoje ar vykti tam tikru maršrutu. Su informacija apie grįžimo į bausmės atlikimo vietą laiką, vietovės arba teritorijos, kurioje leidžiama būti šią teisę turintiems nuteistiesiems, ribas ir maršrutą, kuriuo leidžiama vykti, nuteistieji supažindinami pasirašytinai. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teisę įgyvendinantys nuteistieji, išvykę iš bausmės atlikimo vietos, teisingumo ministro nustatyta tvarka gali būti stebimi elektroninio stebėjimo priemonėmis. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teisę turintys nuteistieji taip pat gali būti apgyvendinami bausmės atlikimo vietų gyvenamosiose patalpose, esančiose už bausmės atlikimo vietos teritorijos ribų.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas atitinkančiam nuteistajam gali būti suteikiamas vienkartinis leidimas be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos, kai to reikia siekiant gauti ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas, kurios neteikiamos bausmės atlikimo vietoje, susirasti darbo vietą ar gauti kitas nuteistajam reikalingas nereguliaraus pobūdžio viešąsias paslaugas. Suteikdamas šioje dalyje nurodytą leidimą, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas nuteistajam nustato grįžimo į bausmės atlikimo vietą laiką, pasirašytinai

supažindina jį su informacija apie vietovės arba teritorijos, kurioje išvykos metu jam leidžiama būti, ribas ir maršrutą, kuriuo leidžiama vykti.

4. Nuteistieji netenka teisės be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos dėl darbo, mokymosi ar resocializacijos, jeigu jie nutraukė darbo santykius, nebesimoko ar nebedalyvauja ne bausmės atlikimo vietoje vykdančios resocializacijos priemonės arba nebeatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų.

5. Siekdamas užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės pažeidimams arba apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas atitinkančiam nuteistajam uždrausti iki šešių mėnesių, o nepilnamečiam nuteistajam – iki trijų mėnesių išvykti iš bausmės atlikimo vietos. Šis draudimas taikomas tol, kol išnyksta priežastys, dėl kurių nuteistajam laikinai uždrausta be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos. Jeigu pasibaigus šioje dalyje nurodyto draudimo taikymo terminui neišnyko priežastys, dėl kurių nuteistajam buvo uždrausta be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos, arba atsirado kitų priežasčių, dėl kurių šis draudimas turi būti taikomas, draudimo taikymo terminas pratęsimas šioje dalyje nustatytam laikotarpiui.

6. Nuteistajam, kuriam laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas uždraudė be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos arba pratęsė šio draudimo taikymo terminą, raštu nurodomos priežastys, dėl kurių draudimas taikomas (pratęsimas draudimo taikymo terminas), draudimo taikymo trukmė ir rekomendacijos, kaip nuteistasis turėtų elgtis, kad draudimas be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos jam nebūtų taikomas.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

NĖŠČIŲ MOTERŲ, VAIKŲ IKI TREJŲ METŲ TURINČIŲ MOTINŲ IR NUTEISTŲJŲ, KURIŲ VAIKAI AUGINAMI VAIKŲ GLOBOS ĮSTAIGOSE, LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO YPATUMAI

70 straipsnis. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę, siuntimas į specialią bausmės atlikimo vietą ir laikymo joje sąlygos

1. Nėščios moterys ir vaikų iki trejų metų turinčios motinos, jei jos pageidauja pačios auginti savo vaikus, per dešimt dienų nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos konvojuojamos į bausmės atlikimo vietą, kurioje veikia vaikų (kūdikių) namai.

2. Moterys, kurios tapo nėščios bausmės atlikimo vietoje, perkeliamos į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą bausmės atlikimo vietą.

3. Bausmės atlikimo vietoje, kurioje veikia vaikų (kūdikių) namai, moterims sudaromos sąlygos pačioms auginti ir prižiūrėti vaikus, kol jiems sueis treji metai.

4. Kai bausmės atlikimo vietoje, kurioje veikia vaikų (kūdikių) namai, auginamiems nuteistųjų moterų vaikams sukanka treji metai arba kai nuteistosios nustoja juos prižiūrėti, šie vaikai perduodami vaikų tėvams (įtėviams), artimiesiems giminaičiams ar kitiems globėjams, o kai jų nėra, – vaikų (kūdikių) globos įstaigoms.

5. Bausmės atlikimo vietoje esančių vaikų (kūdikių) namų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus ir vaikų aprūpinimo sąlygas nustato teisingumo ministras.

71 straipsnis. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų laisvės atėmimo bausmės atlikimas ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje

1. Nėščioms moterims ir vaikų iki trejų metų turinčioms motinoms laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas gali leisti gyventi laisvės atėmimo vietų įstaigai ar pačioms šioms nuteistosioms priklausančiose, nuomojamose arba kitu teisėtu būdu jų naudojamose netoli bausmės atlikimo vietos esančiose gyvenamosiose patalpose.

2. Atsižvelgiant į vaiko interesus, teisingumo ministro nustatyta tvarka šio straipsnio 1 dalyje nurodytas leidimas kasmet gali būti pratęsimas, bet ne ilgiau, kaip iki vaikas bus pradėtas ugdyti pagal pradinio ugdymo programą.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios yra nuolat prižiūrimos ir, be kitų šiame kodekse nustatytų teisių, turi teisę:

- 1) turėti grynųjų pinigų ir neribotai juos naudoti;
- 2) neribotai paskambinti, pasimatyti ir gauti perduodamų daiktų;
- 3) numatytu laiku laisvai vaikščioti laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nustatytoje teritorijoje. Su informacija apie šios teritorijos ribas nuteistosios supažindinamos pasirašytinai.

4. Pasibaigus Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytam vaiko priežiūros atostogų terminui, šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios privalo užsiimti šio kodekso 55 straipsnio 2 dalies 1 arba 2 punkte nurodyta veikla.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų nuteistųjų stebėjimas teisingumo ministro nustatyta tvarka gali būti atliekamas elektroninio stebėjimo priemonėmis.

6. Nuteistosios, kuriai per vienus metus tris kartus buvo skirtos drausminės ir (ar) administracinės nuobaudos, teisė gyventi ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje panaikinama ir ji perkeliama į bausmės atlikimo vietą toliau atlikti bausmės paprastojoje grupėje.

7. Tais atvejais, kai ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje nuteistųjų auginami vaikai sulaukia šio straipsnio 1 dalyje nurodyto amžiaus arba panaikinamas ar nepratęsiamas leidimas šio

straipsnio 1 dalyje nurodytai nuteistajai atlikti bausmę ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje, nuteistųjų vaikų perdavimo klausimas sprendžiamas šio kodekso 70 straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka.

72 straipsnis. Vaikų turinčių nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę, teisė rūpintis vaikų globos įstaigose gyvenančiais savo ikimokyklinio amžiaus vaikais

1. Tais atvejais, kai nuteistųjų ikimokyklinio amžiaus vaikai, kuriuos jie augino iki laisvės atėmimo bausmės atlikimo pradžios, turi būti apgyvendinami vaikų globos įstaigose, nuteistųjų pageidavimu ir, jeigu yra galimybė, – jie apgyvendinami vietovės, kurioje yra bausmės atlikimo vieta, vaikų globos įstaigose.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti nuteistieji, kurių ikimokyklinio amžiaus vaikai gyvena vietovės, kurioje yra bausmės atlikimo vieta, vaikų globos įstaigose, turi teisę kasdien iki dviejų valandų pasimatyti su savo vaikais, jei tai neprieštarauja vaiko interesams. Į šių pasimatymų laiką neįskaitomas krūtimi maitinančioms motinoms skirtas vaikų maitinimo laikas.

3. Nuteistųjų pasimatymų su vaikų globos įstaigose esančiais jų ikimokyklinio amžiaus vaikais tvarką nustato teisingumo ministras.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

SAUGUMO VALDYMAS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOSE

73 straipsnis. Saugumo užtikrinimas laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietose

1. Bausmės atlikimo vietose užtikrinamas dinaminis saugumas, nustatytas šio kodekso 25 straipsnio 4 dalyje.

2. Bausmės atlikimo vietose naudojamos laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytos inžinerinės ir techninės priemonės. Nuteistųjų, jų turimų ar jiems perduodamų daiktų, taip pat jų gyvenamųjų ir kitų bendrojo naudojimo patalpų kratos ir apžiūros atliekamos teisingumo ministro nustatyta tvarka. Nuteistiesiems pranešama apie inžinerines ir technines priemones, kurios gali kelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai.

3. Nuteistieji, atliekantys bausmę uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose, laikomi rakinamose gyvenamosiose patalpose. Nuteistųjų užrakinimo gyvenamosiose patalpose tvarką nustato teisingumo ministras.

4. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka užtikrinama, kad uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietų teritorijos nepatektų į judriojo ryšio tinklų aprėpties zoną.

5. Vidaus reikalų ministro ir teisingumo ministro nustatytais atvejais ir tvarka laisvės atėmimo vietų įstaiga, vykdydama laisvės atėmimo bausmę, gali pasitelkti Viešojo saugumo tarnybą ir policiją.

6. Į bausmės atlikimo vietą įeinantys ir iš jos išeinantys asmenys, išskyrus Respublikos Prezidentą, Lietuvos Respublikos Seimo, Europos Parlamento ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės narius, teisėjus, tikrinami laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytais techninėmis priemonėmis, taip pat tikrinamos įvažiuojančios ir išvažiuojančios transporto priemonės. Kilus pagrįstų įtarimų, patikrinami į bausmės atlikimo vietą įeinančių ir iš jos išeinančių asmenų daiktai ir drabužiai. Įėjimo į bausmės atlikimo vietas ir išėjimo iš jų tvarką nustato teisingumo ministras.

74 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų laikymas atskirai

1. Nuteistieji atskirai vieni nuo kitų turi būti laikomi:

- 1) vyrai – atskirai nuo moterų;
- 2) nepilnamečiai – atskirai nuo pilnamečių;
- 3) nuteistieji – atskirai nuo arešto bausmę atliekančių nuteistųjų;
- 4) buvę ir esami valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų pareigūnai, pirmąjį kartą atliekantys laisvės atėmimo bausmę, – atskirai nuo kitų nuteistųjų.

2. Kartu su nepilnamečiais nuteistaisiais gali būti laikomi dvidešimt ketverių metų amžiaus nesukakę nuteistieji, kurie laisvės atėmimo bausmę pradėjo atlikti būdami nepilnamečiai, jeigu pagal šio kodekso 31 straipsnio 1 dalį nėra pagrindo perkelti jų į kitą bausmės atlikimo vietą.

3. Nuteistieji vieni nuo kitų izoliuojami arba atskirai laikomi ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka. Teisingumo ministro nustatyta tvarka atskirai vieni nuo kitų gali būti laikomi ir kiti, šio straipsnio 1 dalyje nenurodyti, nuteistieji.

75 straipsnis. Laikinas laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų izoliavimas

Nuteistasis, kai gali kilti grėsmė jo sveikatai ar gyvybei, taip pat kai kitomis priemonėmis negalima užkirsti kelio teisės pažeidimui ir būtina besirengiantį daryti teisės pažeidimą arba teisės pažeidimą darantį ar padariusį nuteistąjį izoliuoti, ne ilgiau kaip keturiasdešimt aštuonioms valandoms izoliuojamas nuo kitų nuteistųjų, iki bus priimtas sprendimas dėl šio nuteistojo laikymo sąlygų. Šis nuteistojo laikinas izoliavimas nelaikomas drausmine nuobauda. Jeigu už padarytą pažeidimą nuteistajam paskiriama šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodyta drausminė nuobauda, laikino izoliavimo laikas įskaitomas į bendrą nuteistajam paskirtos drausminės nuobaudos laiką.

76 straipsnis. Saugumo užtikrinimas laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietose ypatingomis situacijomis

1. Jeigu nuteistieji imasi neteisėtų grupinių veiksmų, pažeidžiančių laisvės atėmimo vietų įstaigoje nustatytą vidaus tvarką, arba turima duomenų, kad jie planuoja tokių veiksmų imtis, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius turi teisę iki vieno mėnesio sustabdyti:

1) nuteistųjų laiškų išsiuntimą, taip pat gautų laiškų, perduodamų daiktų įteikimą nuteistiesiems (išskyrus atvejus, kai susirašinėjama su advokatu, valstybės ir savivaldybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje bausmes atliekančių nuteistųjų pareiškimus yra pripažinusi Lietuvos Respublika);

2) pasimatymų suteikimą nuteistiesiems (išskyrus nuteistųjų susitikimus su advokatu);

3) nuteistųjų asmeninių daiktų įsigijimą;

4) nuteistųjų skambinimą (išskyrus atvejus, kai skambinama advokatui);

5) kultūros, sporto ir kitų masinių renginių organizavimą;

6) laikiną nuteistųjų išvykimą iš bausmės atlikimo vietų;

7) kitų asmenų (išskyrus advokatą) patekimą į bausmės atlikimo vietas.

2. Lietuvos Respublikoje arba atskirose jos dalyse paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, karantiną arba įvedus nepaprastąją padėtį, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius turi teisę, pranešęs teisingumo ministrui, laikinai, ne ilgiau kaip iki valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, karantino arba nepaprastosios padėties atšaukimo arba pabaigos dienos, visose bausmės atlikimo vietose arba dalyje jų sustabdyti arba apriboti:

1) laikiną nuteistųjų išvykimą iš bausmės atlikimo vietos;

2) nuteistųjų laiškų išsiuntimą, taip pat gautų laiškų, perduodamų daiktų įteikimą nuteistiesiems (išskyrus atvejus, kai susirašinėjama su advokatu, valstybės ir savivaldybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje bausmes atliekančių nuteistųjų pareiškimus yra pripažinusi Lietuvos Respublika);

3) kitų asmenų (išskyrus advokatą) patekimą į bausmės atlikimo vietas;

4) nuteistųjų asmeninių daiktų įsigijimą;

5) kultūros, sporto ir kitų masinių renginių bausmės atlikimo vietose organizavimą;

6) kitų teisių, kurios pagal Lietuvos Respublikos įstatymus gali būti laikinai ribojamos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, karantino arba nepaprastosios padėties metu, įgyvendinimą.

DVYLIKTAJIS SKIRSNIS
LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ SKATINIMAS IR
DRAUSMINIMAS

77 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų skatinimo priemonės

Už nepriekaištingą elgesį ir pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos šios skatinimo priemonės:

- 1) paskirtos drausminės nuobaudos panaikinimas;
- 2) pasivaikščiojimo laiko pailginimas;
- 3) maksimalios pinigų sumos, už kurią nuteistasis gali per mėnesį įsigyti asmeninių daiktų, padidinimas vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma;
- 4) leidimas iki aštuonių valandų išvykti iš bausmės atlikimo vietos pasimatyti su artimaisiais arba švietimo, dalyvavimo resocializacijos priemonėse, kultūros, sporto ar kituose ne bausmės atlikimo vietoje organizuojamuose renginiuose tikslais;
- 5) papildomos trumpalaikės išvykos į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus suteikimas.

78 straipsnis. Skatinimo priemonių skyrimo laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems tvarka

1. Šio kodekso 77 straipsnyje nurodytas skatinimo priemonės nuteistiesiems skiria laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas.
2. Konkreti skatinimo priemonė nuteistajam parenkama atsižvelgiant į tai, kokią teigiamą įtaką nuteistojo elgesiui ji galėtų padaryti.
3. Skiriant šio kodekso 77 straipsnio 1 punkte nurodytą skatinimo priemonę, nuteistajam panaikinama viena jo turima drausminė nuobauda.
4. Skiriant šio kodekso 77 straipsnio 2 punkte nustatytą skatinimo priemonę, nustatoma pailginto pasivaikščiojimo trukmė ir šios priemonės taikymo trukmė (ne ilgesnė kaip trys mėnesiai).
5. Šio kodekso 77 straipsnio 3 punkte nurodyta skatinimo priemonė gali būti skiriama tik nuteistiesiems, kurie turi teisę įsigyti asmeninių daiktų. Skiriant šią skatinimo priemonę, nustatoma ir jos taikymo trukmė (ne ilgesnė kaip trys mėnesiai).
6. Šio kodekso 77 straipsnio 4 punkte nurodyta skatinimo priemonė gali būti skiriama tik nuteistiesiems, kurie turi teisę laikinai išvykti iš bausmės atlikimo vietos. Nepilnamečiams nuteistiesiems, kuriems paskirta šio kodekso 77 straipsnio 4 punkte nurodyta skatinimo priemonė, leidžiama iki aštuonių valandų išvykti iš bausmės atlikimo vietos tik su artimaisiais giminaičiais

arba globėjais (rūpintojais) ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis, arba su laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojais.

79 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų drausminimo priemonės

1. Nuteistieji, nevykdantys šio kodekso 50 straipsnyje nustatytų pareigų ir (ar) nesilaikantys jiems nustatytų draudimų (toliau – pažeidimai), gali būti drausminami jiems skiriant šias drausmines nuobaudas:

- 1) maksimalios pinigų sumos, už kurią nuteistieji gali per mėnesį įsigyti asmeninių daiktų, sumažinimas vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma – iki trijų mėnesių;
- 2) draudimas vieną mėnesį įsigyti asmeninių daiktų (išskyrus higienos reikmenis ir kanceliarines prekes);
- 3) vienos bazinės socialinės išmokos dydžio įmoka į fondą.

2. Nuteistiesiems, nevykdantiems šio kodekso 50 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytos pareigos arba nesilaikantiems šio kodekso 50 straipsnio 2 dalies 1, 3, 7 ir 8 punktuose nustatytų draudimų, taip pat nuteistiesiems, kuriems iki šio pažeidimo padarymo tris kartus per vienus metus buvo skirtos administracinė ir (ar) drausminė nuobaudos, gali būti skiriama drausminė nuobauda – jų izoliavimas iki trisdešimt parų, o nepilnamečių nuteistųjų – iki penkių parų.

80 straipsnis. Drausminimo priemonių skyrimo laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems tvarka

1. Šio kodekso 79 straipsnyje nurodytas drausmines nuobaudas nuteistiesiems skiria laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas.

2. Skiriant drausmines nuobaudas, atsižvelgiama į pažeidimo padarymo aplinkybes, paskirtų drausminių nuobaudų kiekį ir pobūdį, taip pat į nuteistojo rašytinį pasiaiškinimą dėl pažeidimo padarymo. Skiriamos drausminės nuobaudos turi atitikti padaryto pažeidimo sunkumą ir pobūdį.

3. Už kelis vienu metu padarytus pažeidimus skiriama viena drausminė nuobauda.

4. Drausminė nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per dešimt parų nuo pažeidimo atskleidimo dienos, o kai dėl pažeidimo buvo atliekamas tyrimas, – nuo tyrimo pabaigos dienos, bet ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pažeidimo padarymo dienos.

5. Paskirta drausminė nuobauda pradedama vykdyti tuoj pat, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo dienos. Drausminė nuobauda, kuri nebuvo pradėta vykdyti per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo dienos, išskyrus šio kodekso 79 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą drausminę nuobaudą, nevykdoma.

6. Jeigu nuteistasis, kuriam paskirta šio kodekso 79 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta drausminė nuobauda, asmeninėje sąskaitoje neturi lėšų arba jų turi nepakankamai, kad būtų iš karto sumokėta paskirta įmoka į fondą, šio kodekso 79 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta drausminė nuobauda laikoma įvykdyta, kai iš nuteistojo asmeninės sąskaitos laisvės atėmimo vietų įstaiga išskaičiuoja šiai įmokai ar likusiai jos daliai sumokėti reikalingas lėšas.

7. Nėščioms ir vaikų iki trejų metų turinčioms nuteistosioms, taip pat asmenims, kurie dėl medicininių priežasčių negali būti izoliuojami, šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodyta drausminė nuobauda neskiriama, o jeigu buvo paskirta, – nevykdoma.

8. Nuteistasis turi teisę šio kodekso 100 straipsnyje nustatyta tvarka apskųsti jam paskirtą drausminę nuobaudą. Skundo padavimas drausminės nuobaudos vykdymo nesustabdo. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius, išnagrinėjęs skundą, turi teisę nuteistajam paskirtą drausminę nuobaudą sušvelninti arba panaikinti, jeigu ją paskyręs pareigūnas viršijo savo įgaliojimus, netinkamai įvertino visas pažeidimo padarymo aplinkybes arba jeigu drausminė nuobauda paskirta nepadariusiam pažeidimo nuteistajam.

9. Jeigu nuteistajam per tris mėnesius, o nepilnamečiam nuteistajam – per du mėnesius nuo drausminės nuobaudos įvykdymo dienos nepaskiriama nauja drausminė nuobauda, laikoma, kad šis nuteistasis drausminių nuobaudų neturi.

10. Nuteistasis pasirašytinai informuojamas apie drausminės nuobaudos paskyrimą, jam įteikiama sprendimo, kuriuo paskirta drausminė nuobauda, kopija.

81 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų izoliavimo sąlygos

1. Nuteistieji, atliekantys šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą, laikinai atleidžiami nuo darbinės veiklos. Jie neturi teisės gauti pasimatymų (išskyrus teisę susitikti su advokatu), perduodamų daiktų, taip pat paskambinti (išskyrus atvejus, kai jie įgyvendina šio kodekso 42 straipsnyje nurodytą teisę). Jiems leidžiamų įsigyti ir (ar) turėti drabužių ir avalynės, higienos priemonių, kitų asmeninių daiktų sąrašus ir jų kiekį nustato teisingumo ministras. Šioje dalyje nurodytiems nuteistiesiems leidžiama skaityti knygas, spaudos leidinius ir kitą literatūrą, kasdien po vieną valandą, o nepilnamečiams, neįgaliesiems, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniams (pagal gydytojų išvadą) – po tris valandas pasivaikščioti.

2. Už pažeidimus, padarytus izoliuotų nuteistųjų, gali būti skiriamos šio kodekso 79 straipsnyje nurodytos drausminės nuobaudos, išskyrus pakartotinį izoliavimą.

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS

TERMINUOTO LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ
LYGTINIS PALEIDIMAS IŠ LAISVĖS ATĖMIMO VIETŲ ĮSTAIGOS**82 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos taikymo pagrindai**

1. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, kurių nusikalstamo elgesio rizika žema arba kurie padarė akivaizdžią pažangą ją mažindami, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus nuteistuosius, gali būti lygtinai paleisti iš laisvės atėmimo vietų įstaigos atlikę tokia bausmės dalį:

1) vieną trečdalį paskirtos laisvės atėmimo bausmės – asmenys, nuteisti už nusikaltimus, padarytus dėl neatsargumo, taip pat nepilnamečiai ir kiti nuteistieji, kuriems paskirta bausmė neviršija ketverių metų laisvės atėmimo;

2) pusę paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija ketverius metus, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo;

3) du trečdalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų, bet neviršija dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo.

2. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, kuriems iš dalies atidėtas bausmės vykdymas buvo panaikintas, taip pat kuriems lygtinis paleidimas iš laisvės atėmimo vietų įstaigos buvo panaikintas ir jie teismo nutartimi buvo pasiūsti atlikti likusios nuosprendžiu paskirtos bausmės dalies, gali būti lygtinai paleisti iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, jeigu jų nusikalstamo elgesio rizika žema arba jie padarė akivaizdžią pažangą ją mažindami ir nuo teismo nutarties dėl bausmės vykdymo atidėjimo ar lygtinio paleidimo panaikinimo ir pasiuntimo į laisvės atėmimo vietų įstaigą vykdymo pradžios yra atlikę vienus metus laisvės atėmimo bausmės.

3. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji (išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus nuteistuosius, taip pat tuos, kurių nusikalstamo elgesio rizika didelė ir kurie nedaro pažangos, kad ją sumažintų, nuteistuosius, atliekančius bausmę už labai sunkius nusikaltimus, ir nuteistuosius, atliekančius bausmę už sunkius nusikaltimus, nurodytus Baudžiamojo kodekso XVIII, XX, XXI, XXXV skyriuose), atlikę tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės, lygtinai paleidžiami iš laisvės atėmimo vietų įstaigos ir jiems taikoma intensyvi priežiūra.

4. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, sutinkantys, kad jiems būtų taikoma intensyvi priežiūra, vadovaujantis šio straipsnio 1 ir 2 dalimis, gali būti lygtinai paleisti iki devynių mėnesių anksčiau, negu nustatyta šiose dalyse.

5. Uždaro tipo bausmės atlikimo vietoje terminuoto laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems, taip pat tiems, kuriems paskirta šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje

nurodyta drausminė nuobauda, ir nuteistiesiems, bausmės atlikimo metu padariusiems administracinį nusižengimą, lygtinio paleidimo taikymas atidedamas tol, kol jie bus perkelti į pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietą ir įvykdys šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytas drausminę ir (ar) administracinę nuobaudas ar administracinio poveikio priemonę, ir tris mėnesius nuo šių sąlygų atsiradimo.

6. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytiems nuteistiesiems lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos taiko lygtinio paleidimo komisija.

7. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose ir 2 dalyje nurodytiems nuteistiesiems lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos taiko vietovės, kurioje yra nuteistojo bausmės atlikimo vieta, apylinkės teismas nutartimi dėl lygtinio paleidimo komisijos nutarimo taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos patvirtinimo.

8. Likusį neatliktos laisvės atėmimo bausmės laikotarpį lygtinai paleistiems iš laisvės atėmimo vietų įstaigos nuteistiesiems vykdoma probacija. Probacijos vykdymo, jos sąlygų keitimo ir probacijos panaikinimo tvarka nustatyta Probacijos įstatyme.

83 straipsnis. Atvejai, kuriais lygtinis paleidimas netaikomas

Lygtinis paleidimas iš laisvės atėmimo vietų įstaigos netaikomas:

- 1) asmenims, atliekantiems bausmę už nusikaltimus Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai;
- 2) asmenims, atliekantiems bausmę už nusikaltimus nepilnamečio asmens seksualinio apsisprendimo laisvei ir (ar) neliečiamumui;
- 3) asmenims, atliekantiems bausmę už tyčinius nusikaltimus, padarytus laikino sulaikymo, suėmimo vykdymo, arešto arba laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu;
- 4) asmenims, atliekantiems nedelsiant atliktinos laisvės atėmimo bausmės dalį pagal Baudžiamojo kodekso 75 straipsnio 3 dalį arba 92 straipsnio 3 dalį.

84 straipsnis. Lygtinio paleidimo komisijos (komisijų) sudarymas

1. Sprendimams dėl nuteistųjų lygtinio paleidimo priimti laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įsakymu sudaroma (sudaromos) ne mažiau kaip septynių narių lygtinio paleidimo komisija (komisijos). Lygtinio paleidimo komisijos nariais asmenys skiriami dvejų metų laikotarpiui.

2. Lygtinio paleidimo komisijos nariu gali būti ne jaunesnis kaip 25 metų asmuo, atitinkantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme valstybės tarnautojams nustatytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus. Lygtinio paleidimo komisijos nariais paskirti laisvės

atėmimo vietų įstaigos pareigūnai, valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, negali sudaryti daugiau kaip penkiasdešimt procentų visų komisijos narių.

3. Lygtinio paleidimo komisijos (komisijų) sudarymo ir darbo organizavimo tvarką nustato teisingumo ministras.

85 straipsnis. Lygtinio paleidimo taikymo tvarka

1. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, likus dvidešimt darbo dienų iki nuteistojo galimo lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos pagal šio kodekso 82 straipsnio 1, 2 ar 4 dalį, pateikia lygtinio paleidimo komisijai socialinio tyrimo išvadą, kurioje turi būti pateikiama informacija apie šiam nuteistajam taikytas resocializacijos priemonės ir jų įgyvendinimo rezultatus, jo nusikalstamo elgesio riziką ir su šia rizika susijusius pokyčius bausmės atlikimo metu.

2. Lygtinio paleidimo komisija ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytos socialinio tyrimo išvados gavimo dienos apsversto socialinio tyrimo išvadoje pateiktą informaciją ir priima motyvuotą nutarimą taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos arba jo netaikyti. Jeigu, lygtinio paleidimo komisijai svarstant nuteistojo lygtinio paleidimo klausimą, paaiškėja šio kodekso 82 straipsnio 5 dalyje nurodytos aplinkybės, laisvės atėmimo vietų įstaiga raštu apie tai praneša lygtinio paleidimo komisijai, o ši šioje dalyje nurodyto sprendimo priėmimą atideda šio kodekso 82 straipsnio 5 dalyje nustatytam laikotarpiui.

3. Lygtinio paleidimo komisijai priėmus nutarimą šio kodekso 82 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytam nuteistajam taikyti lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, šio nutarimo nuorašas per dvi darbo dienas nuo jo priėmimo dienos įteikiamas nuteistajam ir išsiunčiamas prokurorui. Pasibaigus šio kodekso 86 straipsnyje nustatytam lygtinio paleidimo komisijos nutarimo apskundimo terminui, taip pat tuo atveju, kai šis nutarimas nebuvo apskųstas, jo nuorašas ne vėliau kaip kitą darbo dieną įteikiamas laisvės atėmimo vietų įstaigai, kuri, suėjus šio kodekso 82 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytam terminui, paleidžia nuteistąjį iš bausmės atlikimo vietos.

4. Lygtinio paleidimo komisijos nutarimas šio kodekso 82 straipsnio 1 dalies 2 ar 3 punkte arba 2 dalyje nurodytam nuteistajam taikyti lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos per dvi darbo dienas nuo jo priėmimo dienos įteikiamas vietovės, kurioje yra nuteistojo bausmės atlikimo vieta, apylinkės teismui, o nutarimo nuorašas įteikiamas nuteistajam ir išsiunčiamas prokurorui. Kartu su šiuo nutarimu teismui įteikiama nuteistojo asmens byla.

5. Kai lygtinio paleidimo komisija priima nutarimą netaikyti nuteistajam lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos arba teismas priima nutartį nepatvirtinti lygtinio paleidimo komisijos nutarimo taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą, lygtinio paleidimo komisija nutarimu pateikia laisvės atėmimo vietų įstaigai ir (ar) nuteistajam motyvuotas rekomendacijas dėl

šio nuteistojo resocializacijos ir (ar) jo nusikalstamo elgesio rizikos mažinimo, nustato šių rekomendacijų įgyvendinimo terminą ir pakartotinio svarstymo dėl nuteistojo galimo lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos datą. Šis pakartotinis svarstymas negali vykti vėliau kaip praėjus šešiams mėnesiams nuo lygtinio paleidimo komisijos nutarimo netaikyti lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos arba šioje dalyje nurodytos teismo nutarties nepatvirtinti lygtinio paleidimo komisijos nutarimo priėmimo dienos.

86 straipsnis. Lygtinio paleidimo komisijos nutarimų apskundimas

1. Lygtinio paleidimo komisijos nutarimai per septynias darbo dienas nuo jų priėmimo dienos gali būti skundžiami vietovės, kurioje yra nuteistojo bausmės atlikimo vieta, apylinkės teismui.

2. Teisę paduoti skundą dėl šio kodekso 85 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų lygtinio paleidimo komisijos nutarimų turi prokuroras, nuteistasis, jo gynėjas ir atstovas pagal įstatymą, o dėl šio kodekso 85 straipsnio 5 dalyje nurodytų nutarimų – nuteistasis, jo gynėjas ir atstovas pagal įstatymą.

87 straipsnis. Sprendimų taikyti lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos vykdymo tvarka

1. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, gavusi lygtinio paleidimo komisijos nutarimo taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos nuorašą arba teismo potvarkį vykdyti nuteistojo lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos kartu su teismo nutarties nuorašu, paleidžia nuteistąjį iš laisvės atėmimo vietų įstaigos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą lygtinio paleidimo komisijos nutarimo nuorašą arba teismo potvarkį kartu su teismo nutarties nuorašu laisvės atėmimo vietų įstaiga pateikia Probacijos tarnybai.

3. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, lygtinai paleidusi nuteistąjį pagal šio kodekso 82 straipsnio 3 dalį, teismo nuosprendį su patvarkymu pateikia Probacijos tarnybai.

4. Teisingumo ministro nustatyta tvarka Probacijos tarnybai sudaromos sąlygos dalyvauti nuteistąjį rengiant lygtinai paleisti iš laisvės atėmimo vietų įstaigos ir užtikrinama, kad lygtinai paleistam nuteistajam intensyvi priežiūra ir probacija būtų pradėta vykdyti nuo jo paleidimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos momento.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS**LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS GALVOS BAUSMĖS PAKEITIMAS TERMINUOTO
LAISVĖS ATĖMIMO BAUSME****88 straipsnis. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės pakeitimo terminuoto laisvės
atėmimo bausme tvarka**

1. Ne mažiau kaip dvidešimt metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikęs nuteistasis gali pateikti laisvės atėmimo vietų įstaigai prašymą dėl kreipimosi į teismą, kad jam paskirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė būtų pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą nuteistojo prašymą, atlieka nuteistojo socialinės aplinkos, kriminogeninių veiksnių, taip pat kitų aplinkybių, susijusių su bausmės vykdymu šiam nuteistajam, tyrimą ir ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos kreipiasi į bausmės atlikimo vietos apygardos teismą su teikimu nuteistajam paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, kai yra pagrindas, pakeisti terminuoto laisvės atėmimo bausme.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta teikime turi būti nurodyti duomenys apie nuteistojo asmenybę ir jo socialinę aplinką, nustatytą nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos lygį ir kriminogeninius veiksnius, atliktos bausmės poveikį šiam nuteistajam (pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką, individualiame resocializacijos plane nurodytų priemonių vykdymą, elgesį bausmės atlikimo metu), taip pat duomenys apie nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą ar jos pašalinimą, įskaitant duomenis apie nuteistojo turėtas galimybes žalą atlyginti ar pašalinti arba objektyvias priežastis, dėl kurių nusikaltimu padarytos žalos atlyginti ar pašalinti nebuvo įmanoma. Tais atvejais, kai nusikaltimu padaryta žala atlyginta ar pašalinta iš dalies, šio straipsnio 2 dalyje numatyta teikime taip pat nurodomi duomenys apie nuteistojo galimybes ją visiškai atlyginti ar pašalinti. Be to, šiame teikime turi būti nurodyta, ar nuteistasis pripažįsta savo kaltę ir ar gailisi padaręs nusikaltimą. Kartu su teikimu teismui nusiunčiama nuteistojo asmens byla.

4. Jeigu teismas atsisako laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę pakeisti terminuoto laisvės atėmimo bausme, pakartotinai teikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą galima ne anksčiau kaip praėjus vieniems metams nuo nutarties atsisakyti pakeisti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę terminuoto laisvės atėmimo bausme įsiteisėjimo dienos.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS
IŠ DALIES ATIDĖTO TERMINUOTO LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS VYKDYMO
PANAIKINIMAS

89 straipsnis. Iš dalies atidėto terminuoto laisvės atėmimo bausmės vykdymo panaikinimo tvarka

1. Jeigu terminuoto laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu nuteistojo, kuriam bausmės vykdymas iš dalies buvo atidėtas pagal Baudžiamojo kodekso 75 straipsnio 3 dalį arba 92 straipsnio 3 dalį, nusikalstamo elgesio rizika padidėja ir yra pakankamas pagrindas manyti, kad bausmės tikslai nebus pasiekti taikant bausmės vykdymo atidėjimą, teismas laisvės atėmimo vietų įstaigos teikimu gali priimti sprendimą panaikinti bausmės vykdymo atidėjimą ir toliau vykdyti pagal nuosprendį paskirtą bausmę.

2. Teikimą panaikinti iš dalies atidėtą terminuoto laisvės atėmimo bausmės vykdymą teismui pateikia laisvės atėmimo vietų įstaiga. Kartu su šiuo teikimu teismui pateikiama nuteistojo asmens byla.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytame teikime turi būti nurodyti duomenys apie nustatytą nuteistojo nusikalstamo elgesio riziką ir šios rizikos pokyčius bausmės atlikimo metu, individualiame resocializacijos plane nustatytų priemonių vykdymą ir nuteistojo elgesį atliekant bausmę, taip pat duomenys apie nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą ir nurodytos priežastys, dėl kurių nusikalstamo elgesio rizika padidėjo atliekant bausmę.

VIII SKYRIUS
AREŠTO IR LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMES ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ
SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ GYDYMAS

90 straipsnis. Arešto ir laisvės atėmimo bausmes atliekančių nuteistųjų asmens sveikatos priežiūra

1. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos arešto ir laisvės atėmimo bausmes uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose atliekantiems nuteistiesiems, taip pat atviro tipo bausmės atlikimo vietose laikomiems nuteistiesiems, atliekantiems šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą, teikiamos sveikatos apsaugos ministro ir teisingumo ministro nustatyta tvarka.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems nuteistiesiems pirminio lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos jų bausmės atlikimo vietose. Šias paslaugas teikia laisvės atėmimo vietų įstaigos asmens sveikatos priežiūros padaliniai.

3. Kai laisvės atėmimo vietų įstaigos asmens sveikatos priežiūros padaliniai dėl objektyvių priežasčių negali užtikrinti pirminio lygio ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems nuteistiesiems, šių paslaugų teikimą bausmės atlikimo vietos patalpose pagal sudarytas sutartis užtikrina savivaldybės, kurios teritorijoje yra bausmės atlikimo vieta, pirminio lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti asmens sveikatos priežiūros įstaiga. Sprendimą dėl konkrečios pirminio lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kuri užtikrins asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems nuteistiesiems, paskyrimo priima savivaldybės, kurios teritorijoje yra bausmės atlikimo vieta, taryba.

4. Antrinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos, kurios neteikiamos specializuotame laisvės atėmimo vietų įstaigos asmens sveikatos priežiūros padalinyje, ir tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems nuteistiesiems teikiamos arčiausiai esančiose ir atitinkamas paslaugas galinčiose suteikti valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

5. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigose teikiamos užtikrinant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą nuteistųjų apsaugą.

6. Visos atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmes atliekantiems nuteistiesiems, išskyrus šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą atliekančius nuteistuosius, reikalingos sveikatos priežiūros paslaugos sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka teikiamos valstybės arba savivaldybių viešosiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Nuteistieji, turintys teisę be palydos išvykti iš bausmės atlikimo vietos, turi teisę jiems reikalingas asmens sveikatos priežiūros paslaugas gauti ir privačiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

7. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose atliekančių nuteistųjų asmens sveikatos priežiūrą organizuoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

91 straipsnis. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų, kurie serga priklausomybės ligomis, gydymas

1. Arešto ir laisvės atėmimo bausmių atlikimo vietose privaloma vykdyti švietėjišką, aiškinamąją ir kitokią prevencinę veiklą, skatinti nuteistuosius atsisakyti vartoti tabaką, alkoholį, narkotines, psichotropines ar kitokias psichiką veikiančias medžiagas. Arešto ir laisvės atėmimo bausmių atlikimo vietose taip pat privaloma užtikrinti reikiamas sąlygas priklausomybės ligomis sergantiems nuteistiesiems gydytis nuo šių ligų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas veiklas laisvės atėmimo vietų įstaiga gali vykdyti kartu su kitomis įstaigomis ir organizacijomis, teikiančiomis medicininės, psichologinės ar socialinės paslaugas asmenims, žalingai vartojantiems tabaką, alkoholį, narkotines, psichotropines ir kitokias psichiką veikiančias medžiagas (toliau – priklausomybės ligų centrai). Priklausomybės ligų centrai bausmių atlikimo vietoms padeda rengti adaptuotas priklausomybės ligų prevencijos, gydymo ir resocializacijos metodikas ir gali bausmių atlikimo vietose vykdyti švietėjišką ir kitokią veiklą, padedančią mažinti nuteistųjų sergamumą ir mirtingumą dėl priklausomybės ligų.

3. Priklausomybės ligomis sergančių nuteistųjų gydymo ir priklausomybės ligų centrų pasitelkimo organizuojant šių ligų gydymą ir prevencijos priemones tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras ir teisingumo ministras.

IX SKYRIUS

AREŠTO IR LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMES ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ APRŪPINIMAS

92 straipsnis. Arešto ir laisvės atėmimo bausmes atliekančių nuteistųjų buities poreikių užtikrinimo sąlygos

1. Arešto ir laisvės atėmimo bausmes atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos Lietuvos Respublikos higienos normas atitinkančios gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos.

2. Arešto ir laisvės atėmimo bausmes atliekantiems nuteistiesiems nemokamai suteikiama atskira miegamoji vieta ir patalynė. Nuteistieji (išskyrus atliekančius arešto bausmę, atsisakiusius užsiimti jiems pasiūlyta darbine veikla ir drausmės grupėje laikomus nuteistuosius, taip pat šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą atliekančius nuteistuosius) gali naudotis savo patalyne (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę).

3. Arešto ir laisvės atėmimo bausmes atliekantys nuteistieji dėvi savo drabužius ir avi savo avalynę, o jeigu jų neturi, teisingumo ministro nustatyta tvarka yra nemokamai aprūpinami drabužiais ir avalyne pagal sezoną.

4. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji, šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą atliekantys nuteistieji, taip pat kiti nuteistieji, kurie neturi lėšų asmens higienos reikmenims įsigyti arba jų turi nepakankamai, šiais reikmenimis teisingumo ministro nustatyta tvarka aprūpinami nemokamai.

5. Arešto ir laisvės atėmimo bausmes atliekantiems nuteistiesiems tiekiamas maistas turi atitikti rekomenduojamas paros maistinių medžiagų ir energijos normas ir, kiek tai įmanoma, – jų religinius įsitikinimus. Maistu šie nuteistieji aprūpinami nemokamai.

6. Nėščioms ir krūtimi maitinančioms nuteistosioms pagal gydytojo išvadą leidžiama gauti perduodamų maisto produktų. Jų svorį ir perdavimo periodiškumą nustato teisingumo ministras.

7. Jeigu nėra sudarytų sąlygų nuteistiesiems savarankiškai naudotis skalbyklos paslaugomis, ne rečiau kaip kartą per savaitę jiems turi būti sudarytos sąlygos gauti išskalbtą patalynę (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę) ir apatinius drabužius. Nuteistiesiems jų pageidavimu turi būti suteikta galimybė naudotis kirpėjo paslaugomis, bet ne dažniau kaip du kartus per mėnesį.

8. Laisvės atėmimo bausmę atviro tipo bausmės atlikimo vietose atliekantys nuteistieji maistu, drabužiais, avalyne, higienos priemonėmis apsirūpina patys ir savarankiškai naudojami kirpėjo paslaugomis. Šioje dalyje nurodytų nuteistųjų, kurie atlieka šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą arba neturi lėšų maistui, drabužiams, avalynei ar higienos priemonėms įsigyti ar jų turi nepakankamai, aprūpinimas maistu, drabužiais, avalyne ir higienos priemonėmis organizuojamas šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nustatyta tvarka.

9. Teisingumo ministro nustatyta tvarka nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems ir jokių pajamų negaunantiems nuteistiesiems, išskyrus šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą atliekančius nuteistuosius, gali būti leidžiama nemokamai paskambinti ar siųsti laiškus artimiesiems.

10. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų maitinimo, aprūpinimo drabužiais, avalyne ir higienos priemonėmis tvarką nustato teisingumo ministras.

VI DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

X SKYRIUS

BAUSMĖS VYKDYMO PABAIGA

93 straipsnis. Bausmės vykdymo nutraukimo pagrindai

1. Bausmės vykdymo nutraukimo pagrindai yra:

1) teismo nuosprendis (nutartis), kuriuo (kuria) paskirta bausmė subendrinta su kita bausme;

2) aukštesnės instancijos teismo sprendimas panaikinti nuosprendį (nutartį), kuriuo buvo paskirta bausmė;

3) teismo nutartis, kuria nuteistasis atleidžiamas nuo bausmės atlikimo dėl ligos;

4) Seimo priimtas amnestijos aktas;

5) Respublikos Prezidento dekretas suteikti nuteistajam malonę;

- 6) kituose įstatymuose nustatyti pagrindai dėl bausmės vykdymo nutraukimo.
2. Bausmės vykdymas baigiamas paskutinę jos vykdymo dieną, jeigu nebuvo nutrauktas šio straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais.

94 straipsnis. Nuteistųjų paleidimas iš laisvės atėmimo vietų įstaigos

1. Pasibaigus arešto ir laisvės atėmimo bausmių vykdymo terminui, taip pat šio kodekso 82 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju nuteistieji paleidžiami paskutinės bausmės laiko dienos pirmojoje pusėje, o kitais pagrindais – dieną, kurią laisvės atėmimo vietų įstaigoje gaunami reikiami dokumentai.
2. Mėnesiais skaičiuojamos bausmės laikas pasibaigia atitinkamą paskutinio bausmės mėnesio dieną, o jeigu šis mėnuo tokios dienos neturi, – paskutinę to mėnesio dieną.
3. Jeigu bausmės laikas pasibaigia ar lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos terminas pagal šio kodekso 82 straipsnio 3 dalį sueina poilsio arba šventės dieną, nuteistasis paleidžiamas prieš poilsio arba šventės dieną einančią dieną.
4. Paleidžiamiems nuteistiesiems jų paleidimo dieną išduodami asmens dokumentai ir daiktai, asmeninėje sąskaitoje laikomi pinigai, taip pat bausmės atlikimą liudijantys dokumentai.
5. Paleidžiami nepilnamečiai nuteistieji perduodami artimiesiems giminaičiams arba globėjams (rūpintojams).

95 straipsnis. Pagalbos priemonės iš laisvės atėmimo vietų įstaigos paleidžiamiems asmenims

1. Iš laisvės atėmimo vietų įstaigos paleidžiami asmenys (išskyrus paleidžiamus asmenis, kurių asmeninėse sąskaitose yra daugiau kaip vienos bazinės socialinės išmokos dydžio lėšų), jei to pageidauja, aprūpinami viešojo transporto bilietais kelionei iki gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje.
2. Iš laisvės atėmimo vietų įstaigos paleidžiami neįgalūs asmenys gali būti už valstybės lėšas parvežami į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančią jų gyvenamąją vietą, o paleidžiami sergantys asmenys, kuriems reikalingos stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, – į asmens sveikatos priežiūros įstaigas.
3. Iš laisvės atėmimo vietų įstaigos paleidžiami asmenys, kurie neturi pagal sezoną reikiamų drabužių ir (ar) avalynės bei lėšų jiems įsigyti, jais aprūpinami nemokamai.
4. Kai paleidžiamas laisvės atėmimo bausmę atlikęs asmuo, kuriam reikalinga socialinė pagalba, laisvės atėmimo vietų įstaiga socialinės apsaugos ir darbo ministro ir teisingumo ministro nustatyta tvarka bendradarbiauja su savivaldybės, kurioje paleidžiamas asmuo planuoja gyventi, administracija, kitomis įstaigomis ir organizacijomis bei patikimais savanoriais, kad paleistam

asmeniui galėtų būti laiku suteikta socialinė ir kita reikalinga pagalba. Šiam tikslui įgyvendinti laisvės atėmimo vietų įstaiga privalo savivaldybės, kurios teritorijoje nuteistasis planuoja gyventi išėjęs į laisvę, administracijai, kitoms įstaigoms ir organizacijoms bei patikimiems savanoriams iš anksto pateikti informaciją apie nuteistojo, kurį planuojama paleisti, įgyvendintas resocializacijos priemonės ir jų tęstinumo poreikį, reikalingą socialinę pagalbą ir sveikatos priežiūros paslaugas, taip pat kitą informaciją, reikalingą kitai pagalbai paleidžiamam asmeniui organizuoti.

96 straipsnis. Pranešimas nukentėjusiajam apie nuteistojo paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos

Jeigu laisvės atėmimo vietų įstaiga yra gavusi pažymą, kad nukentėjusysis pageidauja, kad jam būtų pranešta apie būsimą nuteistojo paleidimą į laisvę ar jo pabėgimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, ji privalo apie tai nukentėjusiajam pranešti. Nukentėjusiajam taip pat pranešama apie teisės aktuose nustatytas apsaugos priemonės, kurios jam gali būti taikomos, ir šių priemonių skyrimo tvarką. Nukentėjusiajam apie nuteistojo paleidimą į laisvę pranešama ne vėliau kaip likus trims dienoms iki šio paleidimo dienos. Tais atvejais, kai nuteistasis iš laisvės atėmimo vietų įstaigos turi būti paleidžiamas tuoj pat po to, kai gaunamas nuosprendis, nutartis ar nutarimas dėl nuteistojo paleidimo į laisvę, taip pat kai nuteistasis pabėga iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, nukentėjusiajam pranešama iš karto, kai tik nuteistasis paleidžiamas į laisvę arba kai jis pabėga iš laisvės atėmimo vietų įstaigos.

XI SKYRIUS

BAUSMĖS ATLIKIMO METU VALSTYBEI IR KITIEMS ASMENIMS PADARYTOS TURTINĖS ŽALOS ATLYGINIMAS

97 straipsnis. Viešųjų darbų bausmės ir laisvės apribojimo bausmės atlikimo metu padarytos žalos atlyginimas

Žala, kurią, atlikdami viešųjų darbų arba laisvės apribojimo bausmę, nuteistieji padaro ją vykdančiai įstaigai arba sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kitai įstaigai ir organizacijai, kurioje ta bausmė yra atliekama, taip pat žala, kurią atliekantiems viešųjų darbų ar laisvės apribojimo bausmę nuteistiesiems padaro sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų arba kita įstaiga ar organizacija, kurioje atliekama tokia bausmė, arba tretieji asmenys, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka ir pagrindais.

98 straipsnis. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų valstybei padarytos turtinės žalos atlyginimas

1. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekantys nuteistieji privalo atlyginti visą bausmės atlikimo metu valstybei padarytą turtinę žalą.

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų valstybei padarytos turtinės žalos atlyginimas išieškomas laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno motyvuotu nutarimu, jeigu šios žalos dydis neviršija nuteistojo asmeninėje sąskaitoje esančios pinigų sumos. Apie valstybei padarytos turtinės žalos atlyginimo išieškojimą nuteistajam pranešama pasirašytinai. Kitais atvejais žalos atlyginimas iš arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų išieškomas Civilinio proceso kodekso nustatytais pagrindais ir tvarka.

3. Valstybei padarytos turtinės žalos atlyginimo dalis, kurios iš laisvės atėmimo vietų įstaigos paleisti asmenys neatlygino, išieškoma Civilinio proceso kodekso nustatytais pagrindais ir tvarka.

99 straipsnis. Žalos, atsiradusios dėl bausmę atliekančių nuteistųjų padarytos nusikalstamos veikos, arba tretiesiems asmenims padarytos žalos atlyginimas

Žala, atsiradusi dėl bausmę atliekančių nuteistųjų nusikalstamos veikos, ir žala, kurią tretiesiems asmenims padarė bausmę atliekantys nuteistieji, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

XII SKYRIUS

BAUSMIŲ VYKDYMO SISTEMOS PAREIGŪNŲ IR ANSTOLIŲ VEIKSMŲ IR JŲ PRIIMTŲ SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

100 straipsnis. Bausmių vykdymo sistemos pareigūnų ir antstolių veiksmų ir jų priimtų sprendimų apskundimo tvarka

1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto ir laisvės atėmimo bausmės vykdančių įstaigų pareigūnų veiksmai ir jų priimti sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios įstaigos direktoriui. Bausmę vykdančios įstaigos direktorius šį skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o kai dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo pabaigos dienos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą bausmę vykdančios įstaigos direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo dienos gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.

3. Baudos, juridinio asmens veiklos apribojimo ir juridinio asmens likvidavimo bausmės vykdančių antstolių veiksmai ir sprendimai skundžiami antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka bausmių vykdymo sistemos pareigūnų, taip pat antstolių veiksmai ir sprendimai gali būti skundžiami Seimo kontrolieriams arba kitoms valstybės institucijoms.

Lietuvos Respublikos
bausmių vykdymo kodekso
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šio įstatymo 1 straipsnis įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, socialinės apsaugos ir darbo ministras, sveikatos apsaugos ministras, vidaus reikalų ministras ir Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktorius iki 2022 m. gruodžio 31 d., o teisingumo ministras – iki 2023 m. balandžio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Lietuvos kalėjimų tarnybos direktorius ir Lietuvos probacijos tarnybos direktorius, parengę šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyta Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekse nurodytų įgyvendinamųjų teisės aktų projektus, teikia juos tvirtinti teisingumo ministrui.

4. Iki teisingumo ministras priims šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, taikomi su bausmių vykdymu susiję įgyvendinamieji teisės aktai, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus, Lietuvos probacijos tarnybos direktoriaus ir teisingumo ministro priimti iki 2022 m. gruodžio 31 d.

5. Iki šio įstatymo 1 straipsnio įsigaliojimo terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantys nuteistieji:

1) atliekantys laisvės atėmimo bausmę kalėjimo paprastojoje arba drausmės grupėje, įsigaliojus šio įstatymo 1 straipsniui, atitinkamai laikomi atliekančiais bausmę uždaro tipo bausmės atlikimo vietos paprastojoje arba drausmės grupėje;

2) atliekantys laisvės atėmimo bausmę pataisos namų lengvojoje, paprastojoje arba drausmės grupėje, įsigaliojus šio įstatymo 1 straipsniui, atitinkamai laikomi atliekančiais bausmę pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietos lengvojoje, paprastojoje arba drausmės grupėje;

3) atliekantys laisvės atėmimo bausmę atvirojoje kolonijoje arba pataisos įstaigos ar tardymo izoliatoriaus specialiaame padalinyje – pusiauukelės namuose, įsigaliojus šio įstatymo 1 straipsniui, atitinkamai laikomi atliekančiais bausmę atviro tipo bausmės atlikimo vietoje.

6. Atvirose kolonijose bausmes atliekantys nuteistieji, kurie iki šio įstatymo 1 straipsnio įsigaliojimo gyveno šalia atviros kolonijos su savo šeimomis, įsigaliojus šio įstatymo 1 straipsniui, iki bus paleisti iš atviro tipo bausmės atlikimo vietos arba perkelti į pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietą pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Bausmių vykdymo kodekso 37 straipsnio 7 dalį, gali toliau gyventi toje pačioje gyvenamojoje vietoje.

7. Sprendžiant klausimą dėl nuteistųjų perkėlimo iš lengvosios grupės į paprastąją grupę arba iš paprastosios grupės į drausmės grupę pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Bausmių vykdymo kodekso 36 straipsnį, klausimą dėl bausmės atlikimo sąlygų griežtinimo nuteistiesiems pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Bausmių vykdymo kodekso 37 straipsnį, taip pat klausimą dėl teisės nuteistosioms gyventi ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje panaikinimo pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Bausmių vykdymo kodekso 71 straipsnį, vertinamos tik tos drausminės ir administracinės nuobaudos, kurios nuteistiesiems buvo paskirtos po šio įstatymo įsigaliojimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda